

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahi şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp karlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer, belki, başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Akif ERSOY

18. SAYI

Mart • Nisan • Mayıs
İLKBAHAR 2021

dört mevsim

e d e b i y a t
edebiyat-kültür-eğitim-sanat

Turhal Milli Eğitim Müdürlüğü
Adına İmtiyaz Sahibi ve Genel
Yayın Yönetmeni
Mehmet YILDIZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Aziz DURGUN
Şube Müdürü

Yayın Kurulu
Mehmet YILDIZ
Zübeyde ANDIÇ
Güven ZORLU
Veysel KILIÇGİL
Filiz YAVUZ
Abdurrahman ALKAN
Abdullah ÇÖMEZ

Kapak-Dizgi
Abdulvahap SEZGİN

ISSN
2548-0219

Yönetim Yeri
Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü - Hükümet
Konağı - Zemin Kat
TURHAL/TOKAT

İletişim
Tel: 0356 275 36 00
Faks : 0356 275 25 76
mehmetyildiz060@gmail.com
dortmevsimmedebiyat@gmail.com

Baskı
Bizim Büro Matbaacılık
Büyük Sanayi 1. Caddesi
Sedef Sokak. No:7/1
İskitler/ANKARA
Telefon: 0312 341 51 56

Para ile Satılmaz.
"Dört Mevsim Edebiyat" adı
anılarak alıntı yapılabilir.
"Dört Mevsim Edebiyat" Dergisi
Tokat/Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü Yayımıdır.

İÇİNDEKİLER

- 3 SUNU
- 4 DİNLEMEK:Arif AY
- 7 SABAH OLUNCA HATIRLANAN.....Mehmet YILDIZ
- 8 SEN ÇEKİLİNCE.....Yunus VARLIK
- 9 KAYBETTİK.....Abdullah ÇÖMEZ
- 10 BİR AN ÖNCE.....Davut GÜNER
- 11 BİLMEM Kİ.....İbrahim AY
- 12 HER İNSAN BİR LOTUS ÇİÇEĞİ.....Enes Ali ALTINTAŞ
- 13 UKDE.....Züleyha KANDEMİR
- 14 MEHMET AYCI İLE SÖYLEŞİ.....Dört Mevsim Edebiyat
- 18 SESLER.....Abdurrahman ALKAN
- 21 SES ETMEYİN.....Güven ZORLU
- 22 SÖZÜ BİLEYEN ŞAİR: ABDURRAHİM KARAKOÇ
.....Zübeyde ANDIÇ
- 28 IRMAKLARDAN DENİZLERE.....Mustafa UÇURUM
- 30 YETİŞMEK MÜMKÜN MÜ HAYATA?..Orhan G. GÖKÇE
- 32 ANADOLU'DA ESKİ ZAMANLARDA BİR MEMLEKET
.....Ayşegül SEZEK
- 34 TATİLİN TATİLİ VAR.....Buket UÇAR
- 39 DERDİ KIYMET BİLMEK.....Tuğba NURLU ERTÜRK
- 41 HERKESİN MEVSİMİ AYNI DEĞİL :
BURADA, BENSİZ.....İsmail ÇAKMAK
- 43 SOKAĞIN GÜLÜŞÜ.....Ekin Umut ŞENER
- 46 ESKİ EV.....Afra Buğlem ASLAN

SUNU

Merhaba değerli dostlar!

Her sayı yeni bir başlangıç, her sayı yeni bir heyecandır. Dergi çıkarmanın ve dergi takip etmenin belki de en tutkulu tarafı budur. Nasıl heyecan vermesin ki fırından yeni çıkmış taze somunun buram buram kokusu neyse dergilerdeki eserler de öyledir. Çünkü ilk kez siz okuyorsunuz daha mürekkebi kurumamış şiirleri, hikayeleri, denemeleri...

Kimi güldür kokar elif elif diye...

Kimi daha goncadır ürkek ve narin...

Kimi ilk göz ağrısıdır nazlı, kimi derin denizlerden çıkarılan mercan...

Kimi hayata ilk adımdır paytak, kimi maraton koşusudur uzaklara..

Kimi yeni açan tomurcuk, kimi dalları yere eğmiş olgun meyvedir...

Kimi süt dişidir bembeyaz gülüşleri süsler, kimi yirmiliktir kavi bir güven verir...

Kimi ilk kelimedir ayet olur aleme, kimi muhkem bir cümledir hikmet olur cihana...

Kimi ilk oruçtur dergiye hediye edilen, kimi üç aylar tutmuştur dervişane bir sabırla...

Hülasa dergilerdeki tüm ürünler çağladır, tazedir ve gönüllerimize şifadır. Hangi konularla ilgileniyorsak yaşadığımız ana tanıklık edebilmenin en önemli yolu o alandaki dergileri takip etmektir.

Bu sayımızın konuğu Şair Mehmet AYCI. Aşkın, hasretin, insaniyetin, Ankara'nın ve şimendiferin şairi, Anadolu dergilerinin dostu Mehmet AYCI. Sade, samimi ve hikmetli bir söyleşi oldu. Kendisine teşekkür ediyorum.

Bu sayımızı Arif AY hocamızın "Dinlemek" yazısıyla başlıyoruz. Herkesin konuştuğu, kimsenin kimseyi dinlemediği bu çağda, kanayan bir yaraya dikkat çekmiş. Biz de bu güzel yazı vesilesiyle o güzel duayı tekrarlayalım: "Ey Allah'ım sözü (can kulağıyla) dinleyip en güzeline uymayı nasip et."

Bu sayımızda:

Şiirleriyle Mehmet YILDIZ, Yunus VARLIK, Davut GÜNER, Abdullah ÇÖMEZ, İbrahim AY, Enes Ali ALTINTAŞ, Züleyha KANDEMİR;

Hikayeleriyle Abdurrahman ALKAN, Buket UÇAR,

Denemeleriyle Güven ZORLU, Mustafa UÇURUM, Orhan Gazi GÖKÇE, Ayşegül SEZEK, Tuğba NURLU ERTÜRK;

Merhum şair Abdurrahim KARAKOÇ ile ilgili incelemesiyle Zübeyde ANDIÇ;

Yine güzel bir sinema yazısıyla İsmail ÇAKMAK;

Ve hikayeleri ilk kez yayınlanan genç mi genç iki yetenek: Erkin Umut ŞENER ve Afra Buğlem ASLAN yer almaktadır.

Hayatı okumak için ...

Kendimizi Okumak için ...

Yeni bir "Mevsim" in güzelliğinde buluşmak üzere

Mehmet YILDIZ

DİNLEMEK

Arif AY

Sözün havada kalması, muhatabını bulamaması ne kadar kötü. İnsanların birbirini dinlemediği zamanlara mı geldik? Yoksa, söz değerini mi yitirdi? Jacques Ellul “Sözün Düşüşü” (Paradigma Yayınları, Çev. Hüsamettin Arslan, İstanbul 1998) adlı kitabında şunu der: “İnsanlığı kurtarma isteği duyan herkes günümüzde, öncelikle sözü kurtarmalıdır.”

Teknolojik araç-gereçler günümüz insanını esir almış durumda. Dolayısıyla, iletişimsizliğin temelinde bu araç-gereçlerin insanı düşünmekten alıkoyduğu, zihnini işgal ederek onu meşgul ettiği gerçeği de yatmaktadır.

Dinlemek yerine boş boş bakmak ya da dinliyormuş görünmek günlük hayatta sıkça karşılaştığımız bir olgudur. “Sen beni dinlemiyor musun?” sorusunu bile boşlukta asılı bırakan bir olgu. Eğitim sistemindeki verimi ve başarıyı düşüren unsurların başında da öğrencilerin öğretmenlerini dinlememesi gelmektedir. Öğretmenlerimiz “kendi söyler, kendi dinler” bir hâli yaşıyor adeta. Oysa, dinlemekle ilgili ne güzel deyimler var dilimizde: “can kulağı ile dinlemek”, “iki dinle bir söyle”, “söyleyenden dinleyen ârif gerek”, “kulağı kırışte olmak”, “ağzının içine bakmak” gibi... Tam da bugünler için söylemiş Yunus Emre: “Dinlemeden anladık, anlamadan eyledik.”

“Anlatıya yön veren şey ses değil, kulaktır.” der, Calvino. Okumak gibi, konuşmak gibi, dinlemek de bir sanattır. Bilgi edinmenin, öğrenmenin bir yolu olduğu gibi, aynı zamanda, insanı anlamanın da bir yoludur dinlemek. Prof. Dr. Kemal Sayar’ın dediği gibi “Günümüzde çok konuşuyoruz ama daha az dinliyoruz.” Shakespeare’in “Venedik Taciri” adlı oyununda geçen şu söz ne kadar da anlamlı: “Ortada dinleyen kimse yoksa, tarlakuşu kadar tatlı öter karga.”

“Dinlemek söylemekten yeğdir.” diyen Mevlânâ, Mesnevi’sine: “Dinle, ney nasıl şikâyet ediyor; ayrılıkları nasıl anlatıyor.” diye başlar. Ayrılıklardan şikâyetimizin bir sebebi de birbirimizi dinlemememiz değil mi? Ortak değerlerimizi kaybedişimizdeki, birbirimize yabancılaşmamızdaki, birbirimizi anlamamamızdaki en önemli unsurlardan biri de dinleme yetimizin gittikçe körelmesidir.

Başkasını dinlemiyorsak hiç olmazsa kendimizi dinleyelim. İç dünyamızdaki, ruhumuzdaki seslere kulak verelim. Belki o zaman başkalarını da dinlemeye yöneliriz. Bakınız ne der, Mevlânâ: “Gönlümde kelimelere ihtiyaç duymayan bir ses var. Dinle!”

Dinleme alışkanlığı çocukluktan başlar. Çocuk, ninni dinleyerek, masal dinleyerek, anne-babanın kendisini dinlediğini görerek dinlemeyi öğrenir.

“Gürültüler duyarım. Rüzgâr şu çam ağaçları arasında uğuldar. Uzakta bir yerde, deniz kükrer. Onun gücü ve durumu hakkında yargıda bulunurum. Çam kozalakları çatırdar. Onların parçalanışlarını işitirim. Sesleri bana, havanın ne kadar sıcak olduğunu çağırıştırır. Seslerin artardalığı bazen bir senfoni oluşturur. Gürültüler bana gelir. Kulaklarımı, işitmek için bir şey olabileceğinden şüphe ettiğim belirli bir noktaya doğru çeviremem. Eş zamanlı olarak, bakışımı belirli bir yüze, beni bekleyen bir manzaraya doğru yöneltirim. Özneyimdir. Eylemde bulunur ve gördüğüm şeyin ne olduğuna karar veririm.” (Sözün Düşüşü, s.30)

Jacques Ellul'de olduğu gibi, gün boyu, bizim de kulağımıza sesler çalınır. Sesleri işitmek dinlemek değildir. Dinlemek, anlamaya yönelik, kavramaya yönelik zihinsel bir edimdir. Bu edimi, kimi zaman karşımızdakini dinleyerek, kimi zaman kendimizi dinleyerek, kimi zaman da tabiatı; kuşların sesini, rüzgârın uğultusunu, derenin çağılısını, denizin dalgalarını, hatta yaşadığımız şehri dinleyerek gerçekleştiririz, tıpkı Orhan Veli misali. Orhan Veli İstanbul'u ne güzel dinlemiş, hem de gözlerini kapatarak yani beş duyusuyla birlikte şehri içinde hissederek:

İstanbul'u Dinliyorum

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;

Yavaş yavaş sallanıyor

Yapraklar, ağaçlarda;

Uzaklarda, çok uzaklarda,

Sucuların hiç durmayan çingırakları;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

Kuşlar geçiyor, derken;

Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık.

Ağlar çekiliyor dalyanlarda;

Bir kadının suya değiyor ayakları;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalı Çarşı;
Cıvıl cıvıl Mahmutpaşa;
Güvercin dolu avlular.
Çekiç sesleri geliyor doklardan,
Güzelim bahar rüzgârında, ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Başımda eski âlemlerin sarhoşluğu,
Loş kayıkhaneleriyle bir yalı;
Dinmiş lodosların uğultusu içinde
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir yosma geçiyor kaldırımdan;
Küfürler, şarkılar, türküler, laf atmalar.
Bir şey düşüyor elinden yere;
Bir gül olmalı;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir kuş çırpınıyor eteklerinde;
Alnın sıcak mı, değil mi, biliyorum;
Dudakların ıslak mı, değil mi biliyorum
Beyaz bir ay doğuyor, fıstıkların arkasından
Kalbinin vuruşundan anlıyorum;
İstanbul'u dinliyorum.

Eğitimciler olarak zamanımızda yaptığımız, “Dinlemeyeceklerini bilsen dahi, öğüt olarak ne biliyorsan söyle.” diyen, Şeyh Sadi'nin sözünü hayata geçirmekten başka bir şey değildir, ne yazık ki.

SABAH OLUNCA HATIRLANAN

Mehmet YILDIZ

Ömrümün kayıp kıtası uykularım
Birikir gözlerimde karanlık
Baktıkça maziye buzlu camlardan
Ağlatır düş olsaydı dediğim dilekler

Oysa yaşamak
Gözleri açık uyumaktır
Sabah olunca hatırlanansa
Bana kalan mirastır geceden

Sabah olunca
Açık sandığım gözlerim kapanınca
Dökülür önüme saçlarım
Tabuttan bir kuaför koltuğunda

SEN ÇEKİLİNCE

Yunus VARLIK

sen kıymdan çekilince
kurudu çocukluğumun denizi
kaç kez andım seni
alnımı geceye dayayıp
olmadık türküler çağırdım
boğazımda yumruyla

sen ötelerde açınca
upuzun bir kış başladı
kaç kez göç etti kuşlar bilsen
köpük köpük aktı
zaman saçlarımdan
sen kıymdan çekilince

KAYBETTİK

Abdullah ÇÖMEZ

Esir olduk bağlandığımız sokaklarda
 Süslü süslü oyuncaklara
 Bir parmağın ucunda asılı kaldık
 Dürtülerek katıldık sağır, dilsiz
 Sürü sürü kalabalıklara
 Aldandık ve savrulduk
 Renkli dünyalar ortasında
 En değerli yerimizden vurulduk

Bir afete tutuldu gözlerimiz
 Çelik çomağımız, bez bebeğimiz, beştaşımız,
 Bırakınca bizi mahalle maçımız
 Asılı kaldı bir uçurumun kenarında
 Yalnızlıktan üşüyen ellerimiz
 Kaçtık kendimizden uzaklara
 Parlayan her tuşa dokunuşta
 Kaybettik oyunu daha en başında
 Milenyumlara aldanıp sığındık
 Güvendiğimiz mahpus damlara

Oyunlar kurulamayınca boş arsalarda
 Çekildi serin gölgeler üstümüzden
 Taraçalarda kasımpatılar kurudu
 Komşuların ayakları kesilince eşiklerden
 Yok saydı eskilerin hükmünü zaman
 Bir açlık başladı kurt gibi içimizde
 Dedeler masallara kanıp gittiler
 Çocuklar kaldı devlerin arasında
 Anaların zihninden kazınınca ninniler
 Yedi başlı ejderler girdi en güzel rüyalara
 Bir bilmecenin sırrında kayboldu nineler

Mendil kapmacalar yarım kaldı
 İpek mendilimiz kayıp
 İhtirash gönüllerin bedduasında
 Dilek ağaçları kurudu o günden sonra
 Duygular ağır yaralı, hayaller delik deşik
 Köşe kapmaca başladı gün batarken
 Köşeyi tutan ayrıldı aramızdan
 Kaybetti...
 Kaybettik...

BİR AN ÖNCE

Davut GÜNER

Aslında
Kadın çoktan ölmüştü
Durulmuştu nehirler, sular
Şehri derinden sarsmaya yetti, birtakım çılgınlık

Kadını
Güney mezarlığına gömdüler
Temmuzlar, ağustoslar, sararan solan ağaçlar
Tren tarifeleri, tramvaylar; sahi kaçta kapanacak sinemalar

Bir an önce yakılmalı bu sandıklar, beyaz çamaşırlar; sonra bu denize yürüyen tabutlar

Belki bir an göz göze geliriz, belki bir akşamüstüdür: savrulan yazgılar, rüzgârlar, taze mezarlar.

BİLMEM Kİ

İbrahim AY

Bilmem ki
Kaç mevsim geçti.
Rüzgârı arkama aldığımdan beri
Nice zaman sonra düşünüyorum.
Gözümün önünden geçen bir dizi sisli görüntü
Hepsi birbirine karışıyor.
Çehremi taşıdığı anlam değişiyor,
Mevsimler değişiyor,
Umutsuzluk şarkıları söylenirken
Yüreğimde maziden kalan bir sızı acı verir ki
O anda
Değişen çizgilerin yarattığı ben olurum.

Çıldırılmış renklerle bezenmiş,
İçimi ısıtan umutlar tükenmiş,
Yorgunluk veren düşler içinde
Ağırlaşan sessizlik, yalnızlık içinde
Gölgelerin benden kaçtığı ben olurum.

HER İNSAN BATAKLIKTA BİR LOTUS ÇİÇEĞİ

Enes Ali ALTINTAŞ

Saat yönünün tersine kurulan hayaller tüketiyor içimizi.
Mayamızda acı var,
Derdimizi küçümsüyorlar.
Unutuyorum ağzı olanın konuşma yetisini.
İki elimle bile tutamıyorum zamanı.
Sırf bu yüzden, güneşli ya da gri, neredeyse her sabah beceriksiz uyanıyorum
zımpara yastığımdan.
Kızma duygumu yitiriyorum anlamaya çalışmaktan.
Dakikalarla aramı iyi tutmaya bakıyorum saniyeleri kafama takmadan.

İnsanlar arasındaki menfaat çatışmasının tam ortasında tarafsız kalmak
istemek; içi hamaset dolu insancıkların yanında aşağılık kalıyor bizimkisi.
Yüzyıllardır süregelen iyiliğin önemsiz bir tezahürü kendisi.
Bakıp da görebildiğim ne varsa yakıyor savunmasız etimi.
Eczanedeki ağrı kesicilerin bir faydası yok inan bana.
Yaptıkça yıkıyor kapsülleri.
Her insan bataklıkta bir lotus çiçeği.
Hele bir zincirlerini kırıp çık karanlık mağaradan, o zaman hakikatin gücü
bozar iptidai gözlerini.
Düşünmek kürek çekmek sanki.
Kollarında dermanı diyalektik, acı ve zevkli bir dert gibi.
Yolun yokuşu gibi denizler var.
Ufku kamaştırıyor gözlerimi.
Henüz çiğ bir damlayım koskocaman gökyüzünde.
Düz dere yataklarında balıklaşmak istemiyorum bu hesaplı yeryüzünde.
Dağları, derin vadileri ve yüksek yamaçları aşıp, engin okyanuslara karışmak
istiyorum.
Bedenimin dümenini ruhuma teslim edip yalın ayak humuslu toprağa basmak
istiyorum.
Madem varoluşçu doğdum, öyleyse memnun ölmek istiyorum.

UKDE

Züleyha KANDEMİR

Vuslatı olmayan yorgunluklar taşıyorum omzumda
 Suskunluğum yükümdendir bilesin.
 Sen şimdi gözyaşlarımı
 Boncuk gibi dizip bir ipe
 Sevdanın nişanesi diye
 Gezdir beni boynunda.
 Düğüm düğüm bir hasretle
 Zincirledim kalbimi göğüs kafesime.
 Aklımın zindanlarına çarpa çarpa ufalanıyor
 Yankılanan sesi ümidimin.
 Yaşamak şimdi hiçlik makamında
 Delik deşik bir uykunun sabahına uyanıyor.
 Sükûnun alfabetesini öğrenmeliyim yıldızların ışığında
 Sabır tohumları ekmeliyim gönül bahçeme
 Dua çiçeği açmalı avuçlarımda her gece
 Âminler büyümeli artık sessizliğin lügâtinde.
 Zamanın can yakıcı merhemini sürüyorum her zerreme
 Zehir mi panzehir mi geçip giden günler bilmiyorum.
 Kaderle düelloya tutuşmuşum da
 Tek silahı kalbinin sesi olan
 Mağrur ve yenik savaşıya dönüşüyorum sonunda.
 Oysa sesin ömrümün baharıydı çiçeklerle gelen
 Varlığınla güller tomurcuklandı çorak yüreğimde
 Ilık rüzgarların okşadı ruhumun gizli köşelerini
 Tazelendi toprağım, can buldu yeniden yitik düşlerim.
 Ve şimdi kendi ellerimle koparıyorum tüm renkleri dalından
 Zemheri kışı günlere bırakıyorum kendimi
 Nasip diyerek yudumluyorum çaresizliğimi,
 Haddimi ve edebimi ekleyip yutkunuyorum.

MEHMET AYCI İLE SÖYLEŞİ

Konuşan: Dört Mevsim Edebiyat Dergisi

Klasik sorumuzla başlamak istiyoruz: Yazılı ve resmi özgeçmişinin ardındaki Mehmet AYCI kimdir?

Bilmem. Çay içmemiz, birlikte kitapçıdan kitap almamız lazım. Yola gitmemiz lazım. Yani, 78 kiloyum, 178 santim boyum var, 42 numara ayakkabı giyiyorum, giysilerimi eskiyene kadar giyiyorum, kullandığım eşyayla aramda ünsiyet oluşuyor da bir cevap olabilir. Yine de “yazılı” öz geçişimi bu söyleşinin sonuna koyabilirsiniz.

Velut bir yazarınız. Şair olarak, deneme yazarı olarak... Yazarlık nasıl bir ruh halidir? Yani günün heyulası içinde yaşarken, bir şair, bir yazar olarak eser ortaya çıkarırken bu durum yaşam biçiminize ve ruh halinize nasıl etki ediyor? Sanatta emek mi yetenek mi tartışması var. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

Burada şairi veya yazarı, diğer insanlardan farklıymış gibi göstermek/görmek bana bir uzak geliyor. Bu bağlamda ben de sekiz milyar insandan biriyim. Her insanın biricik olduğu kadar ben de biricğim. Bir de ne kadar şair varsa o kadar “şair” var tabii... İnsan çünkü, benzerliği kadar farkı da var. Önemli olan yaptığınız şeyi ciddiye almanız. Yazıyorsam, yazarlığımı ve yazdığımı ciddiye almak durumundayım. Bu ciddiyette çalışma sürekliliği, istikrar, yazdığınız alanla ilgili bilgilenme çabası yetenekten daha önemli. Tek başına yetenek yazar/şair olmanıza yetmez. Benim yeteneğim var, çalışmadan halı dokuyabilirim, ne bileyim mantı yapabilirim, diyemezsiniz. Ne yapıyorsanız inceliklerini öğrenmek durumundasınız. Bu öğrenme işi durağan değil, o da süreklilik gerektiriyor. Bir de ben “velut yazar” olarak tanımlanabilir miyim, bilmiyorum. Çünkü her gün çalışıyorum. Bu çalışmaya karşı ortaya çıkan ürün “ortalama” sayılır.

Şiirlerinizde kimi zaman şairanelik öne çıksa da Mor Kitap'tan itibaren duru bir Türkçenin varlığını hissediyoruz. Şiirleriniz dil işçiliği bakımından bir disipline sahip. Bu disiplini nasıl sağladığınızı, bir şiirinizi yazma süreci üzerinden bize aktarır mısınız?

Şairanelik kısmını pek anlamadım. Nerelerde öne çıkıyor, metinden göstermek lazım. Şiir bende kendi dilini kendi belirliyor, kendi biçimini kendi seçiyor. Burada her şiiri ayrı ayrı değerlendirmek doğru olur. Şiir kitabı bir derleme sonuçta. Her şiire ayrı bir sanat eseri olarak baktığımız zaman daha anlamlı. Doğrusunun bu olduğunu düşünüyorum. Yazma disiplinine sahip olduğumu az önce söyledim. Bu, başat kaygınızın ne olduğuyla alakalı. Başat kaygınız yazarlıksa/şairlikse ilginiz ve çabanız sizi taze tutar zaten.

Şiirde şekil sizin için ne anlam ifade ediyor? Ölçü ya da serbest şiirin bir farkı var mıdır şiir niteliği açısından?

Bir defa harflerin sözcükleri, sözcüklerin cümleleri/mısraları oluşturması bir biçim meselesi. “Gösterge” şekil. Biçim içeriğe/öze dahil. Hece yahut aruzla yazılan bir metnin hecesi veya aruzu çok daha sonraki iş. Şiir buna pek bakmaz. Ölçü olmasa da olur. Ne kadar elinizdeyse tabii. Yine de Türkçe yazıyorsanız, Türk şiir birikimine, bu birikimin bize ne söylediğine “ölçü” açısından da bakmak lazım. Ölçülü ve uyaklı söz söylemek de bir maharet. Ancak söz ölçülü ve uyaklı diye şiir olmuyor. Şiirin biçimi; bilindik anlamda onun hece, aruz veya serbest vezinle yazılmış olmasından değil, daha üst katmanda yer alan, şiiri şiir kılan biçimden kaynaklanıyor.

Şiir ve gelenek ilişkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Türkçe ne kadar geleneğin dışında olabilir? Deneysel metinleri bile geleneğin içinde buluyorum. Geleneği yıkma/aşma iddiasında olan metinler bile geleneğin içinde. Bundan kurtulamazsınız zaten.

İyi bir şiirin en önemli özelliği nedir diye sorsak size... İyi şiiri nasıl anlarız?

Sesinden. Tadından.

Doğu milletlerinde şiir her zaman düz yazının önündedir. Günümüz Türk şiirini nitelik ve nicelik yönünden nasıl görüyorsunuz? Özellikle genç şairleri nasıl buluyorsunuz?

Sezai Karakoç ve İsmet Özel hayatta. Şu anda şiir yazan “genç şairler” bu iki büyük şairimizle aynı çağda yaşıyorlar. Her yeni kuşak, bir önceki kuşaktan daha şanslı ve imkanlara sahip. Cumhuriyet Dönemi'nde en verimli dönemin son yıl olduğunu düşünüyorum.

Şiirlerinizin okuyucuya tesir etmesini nasıl sağlıyorsunuz, mesela şiir yazarken okuyucunun yerine de düşünür müsünüz, bunun sırrı nedir?

Hayır. Okuyucu için şiir yazmadım. Yazdığım her şiir okuyucu için aynı zamanda. Bundan kaçış yok. Yoksa çekmecemde dururdu, siz şiirimden haberdar olmazdınız. Bu söyleşi de yapılmamış olurdu. Ancak okuyucu etkilenen diye bir kaygım yok. Ben etkileniyorsam okuyucu da etkilenir. İlk okur benim çünkü.

Bazı şairler, özellikle belirli bir tanınırlık düzeyine ulaştıklarında meşhur dergilerin dışında pek eser yayınlamazlar. Ama siz bu konuda farklılaşıyorsunuz. Türkiye'nin en ücra köşesinde çıkan dergilerde sizin şiirlerinizi okuyoruz. Bizim de takdire şayan bulduğumuz bu durum hakkında ne dersiniz? Buna bağlı olarak edebiyat dergilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dergiler zayıf da olsa, cılız da olsa bir yaşama/yeşerme bilincini taşıyor. Elimde varsa, isteyen kim olursa olsun, eli boş göndermemeye çalışıyorum.

Portre edebiyatımızda çok yaygın bir tür değil. Portreler yazıyorsunuz. Portre kitabınız var. Sizde bu ilgi nasıl ortaya çıktı?

Tanıdıklarımı seviyorsam, onları sevdiğimi yüzlerine söylerim. Onları sevdiğimi başkalarına da söylerim. Birincisi bu. İkincisi, güzel tanıklık edeyim dedim. Üçüncüsü, portre bana biyografiden daha yakın. Her iki alanda da edebiyatımız yetersiz. Portresi/biyografisi yazılacak binlerce insan var. Yazılması lazım. Dahası üniversitelerin edebiyat ve tarih bölümlerine mutlaka portre yazarlığı, biyografi yazarlığı derslerinin konulması lazım.

Çok yönlü (farklı türlerde yazan) bir sanatçısınız. Tür seçiminde tarzınıza uygunluk mu etkili oluyor, başka bir sebebi mi var? Bir de kitap isimleriniz (denemede Şehir Mektupları, Ahmet Rasim'e; portrede İki Yüz, Cemal Süreya'ya) bir selam mı?

Memleket Hikayeleri de yazmak isterdim. Elbette, onların üzerimde hakkı var. Her türde eser verebilirim diye bir kör güvene sahibim. Her türde vermedim ama yaşarsam, bakalım.

Sizdeki bu Tanpınarvari Ankara aşkının kökeni ne zamana ve neye dayanıyor?

Ankara'yı sevmemin yüz bir sebebini sayabilirim. Galiba biraz da Ankara beni sevdiği için. Türkiye'de muhafazakarlar da ilericiler de Kemalistler de Ankara'yı anlama ve sevmeye babında şehre haksızlık ediyorlar. Ankara konusunda söyledikleri aynı şeyler. Ankara onların gözündeki Ankara'dan başka bir şehir. 30 yıldır Ankara'dayım ayrıca. Nasıl sevmeyeyim.

Edebiyat derslerinin edebiyatı öğretmede, sevdirmede ve edebiyatçı yetiştirmede katkısını yeterli görüyor musunuz?

Hayır. Ders olan bir şey kolay sevilmez. Hele zorunluysa.

Şimendiferin hayatınızda "ekmek parasından" öte gönlünüzde mutena bir yer edindiği görülüyor. "Sonrası Şimendifer, Serkisof Ahbabım Olur, İçinde Tren Geçen Şiirler" ve pek çok tren yazısı... Nedir bu şimendifer sevdası?

Türk modernleşmesiyle ilgilenen herkesin yolu demiryoluyla/trenle kesişir. Benimkisi hem meslekten hem meşrepten/ilgiden yani.

Son olarak içinden tren geçen bir şehir olan Turhal'da yayınlanan "Dört Mevsim Edebiyat" dergisi okurlarına ne söylemek istersiniz?

Dergiye başarılar, yazarlarına ve okurlarına esenlikler dilerim.

Mehmet Ayıcı Kimdir?

1971 yılında Adana/Saimbeyli'de doğdu. Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun oldu. Kamu-medya ilişkileri ve siyasal iletişim alanlarında çalıştı. Bir üniversitede "Demiryolu Tarihi ve Gelişimi" dersleri verdi. Şiir dışında deneme ve portreleriyle de döneminin en üretken yazarlarından biri oldu. Ayıcı, Mürekkep Ten adlı kitabıyla Türkiye Yazarlar Birliği'nin 2007 yılı; Sonrası Şimendifer adlı kitabıyla da Edebiyat Sanat ve Kültür Araştırmaları Derneği ESKADER'in 2012 yılı "yılın en iyi deneme yazarı" ödülleri aldı. Yağmurlu Perçem kitabı ise ESKADER'in 2016 yılı "yılın şiir kitabı" ödülüne layık görüldü. Ankara Üniversitesi DTCF Antropoloji bölümü öğrencisi olan ve halen kamuda metin yazarlığı yapan Ayıcı aynı zamanda metin yazarlığı dersleri veriyor.

Kitapları:

Şiir: Mor Kitap, Aşk Bir Deniz Rüyası, Yakı, Derin, Bağdat Kitabı, Dil Gölgesi, Bunlar Yazmaz Kitapta, Yalnızlık Vergisi, Aramadığım Günler, Muhtasar Türkiye Tarihi, Mesafe Ayarı, Zeliha'nın Ön Dişi, Portakal Kuşlar, Yağmurlu Perçem, Yokluk Güzel Yalnızlık İyi, Atlar Göçebe, Pazartesi Ayını, Toy, Bağ, Kelebekler Düş Görmeye Devam Ediyor, Bir Kuş Penceremize

Deneme: Serkisof Ahbabım Olur, Mürekkep Ten, Zehirli Ağaçlar Albümü, Kahvede Kürt Var mı?, Bunların Hepsini Okudun mu?, Şırazlı Bir Türk Dilber, Biblio, Sonrası Şimendifer, Çarşıftan Kol Atmak, Şehir Mektupları, Bir Fırtına Tuttu Biz

İnceleme- Araştırma: Nasreddin Hoca, Demiryoluna Hızlandırılmış İnfaz, Nasrettin Hoca Fıkraları, Nasıl Bir Kentin Lanetlisi Oldum?

Antoloji: İçinden Tren Geçen Şiirler ('Mehmet Saim Değirmenci' adıyla)

Portre: İki Yüz, Böyle Biliriz, Benzemez Kimse Sana/Bir Erdoğan Portresi, Melami/Bir Neyzen Tefvik Portresi

Derleme: Uçtu Ördek Viran Kaldı Gölümüz

SESLER

Abdurrahman ALKAN

Gecenin sükûnunu yaralayan bir ses; kapıları, duvarları, odaları aşarak başka odalara, evlere ve sesini susmuş geceye yayıldı. Anlaşılmayan gürültülerin arasına bütün güzellikleri anlamsız kılan, ruhu örselenmiş kırgın bir kadın sesi karıştı.

Yaşlı adam; bir duvar ötesindeki nefes almayı zorlaştıran havanın boğuntusuyla odalarda, koridorda, balkonda huzursuzca dolaşmaya başladı. Mutfağa geçerek bir yudum su içti. Kuruyan boğazına gelip yapışan düğümü yutkunmaya çalıştı.

Yapmayın, etmeyin desem? Tartışıyorduk kendi aramızda. Sana ne oluyor ihtiyar? Öylece kalıversem ortada. Olur mu olur. Yine de içi rahat değil. Konuşmak istiyor. Yangına bir damla su.

Neydi içinden çıkamadıkları mesele diye düşündü yaşlı adam. Henüz yıllanmamış evliliklerinde sevgilerini bitiren sebep? Her şeyi mazide bırakmaya mı karar vermişlerdi? Nasıl teslim olmuşlardı öfkeye? Neydi son sözleri?

Sen tanıdığım, sevdiğim, hayatımı seve seve beraber geçiririm diyerek evlendiğim adam değilsin. Ben senin gözünde sadece bir av mıydım yoksa? Elde edilecek, hükmedilecek, yönetilecek? Kalbe sıcaklık veren gözlerinin ışığı nerede? Hangi rüzgâr söndürdü? Bir bakışının, bir sözünün sıcaklığında ömür boyu beraber yaşarız dedirten halin nereye kayboldu? Bulamıyorum seni. Neredesin? Taniyamıyorum seni. Kimsin?

Gülümsediğin zaman etrafında dağ menekşelerinin açtığı munis iklimin nereye gitti? Şimdi bir nefhasını esirgediğin merhametin nereye savruldu? Sadece boranlar, tipiler esiyor mevsimlerinde.

Yere göğe koyamazdın oysa beni. Birlikteyken, zaman avuçlarımızda bir kar tanesi gibi eriyip kaybolurdu. Köklerini yere salmış ağaçları koparmak gibiydi ayrılmak. Şimdi ise, eve girdiğinde mutsuzluğu bir çift terlik gibi geçiriyorsun ayaklarına. Odalardan odalara taşıyorsun ağır bir yük gibi.

Bir ilişkinin son cümlesi olan o sözü, söyledi mi kadın? Yılların, umutların elden kayıp gittiğini anlatan çaresizlik cümlesi? Geriye dönülmeyecek nokta. Dönülse bile hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağı uçurum. Bir yıkılış, bir yanılgı. Yaşanmış onca güzel şeyin bittiği, yok sayıldığı yer. Boşa gitmişliğin, aldanmışlığın yakıcılığı. Zıyan edilen ömrün pişmanlığı... Sen, tanıdığım adam değilsin! Adam bunu söyletti mi?

“Beni unuttun artık. Varsa yoksa çocuğun, evin, eşyaların, perdelerin,

mobilyaların, arkadaşların, grupların, beğenilerin, takipçilerin...” Evde bir başına bırakılmış adamın yalnızlığını, lüzumsuzluğunu, kendisinin de duygularının olduğunu ama unutulduğunu anlatan cümleyi... Acaba benimle sadece iyi bir hayat için mi evlendi? Güvenli bir sığınak olarak mı gördü? Yoksa sevmiyor muydu? Kadın bunları söyledi mi?

Yaşlı adam; bir göz evlerde ferah feza esen huzurun çok odalı, ankastre mutfaklı, kış balkonlu, panjurlu, avizeli, büyük salonlu malikânelere neden sığamadığını anlamaya çalıştı. Evlerimiz genişlerken yüreklerimiz mi daraldı yoksa diye düşündü.

Bir ara sesler kesildi. Yaşlı adam, soğuk odalara bir merhamet sıcaklığının düştüğünü umarak sevindi. Bir öfke patlamasıydı. Geçti. Bir fırtınaydı. Dindi. Şimdi yeniden güneş açar. Yeşillere bürünür toprak. Adam başını ellerinin arasına alır. Kadın, yüzünü yıkar. Yan odadan çocuğun ağlamasını duyarak koşar. Uykusundan uyanan çocuğu kucağına alır. Çocuğun boğum boğum ellerini gördüğünde adamın gerilen kasları gevşer birden. Şeytana lanet eder. Mahcup, üzgün, pişman olarak çocuğa yaklaşır. Annesine sarılmış çocuğa yavaşça dokunur. Küçük yeşil gözlerin üzerine düşen sarı lepiska saçları okşayan el yumuşar, kalp yumuşar, gergin hava yumuşar. Korkma yavrum. Kötü bir düş gördün. Korkma. Balkona çıkar. Balkonda mandalla ikişer ikişer tutturulmuş çamaşırlara bakar. Kot pantolonuyla eşinin bluzunun ortasında küçük pembe tişörtü görür. İçinde ılık bir yumuşaklık hisseder. Sigarasının dumanıyla birlikte içinde sıkışan boğucu havayı yıldızlı geceye boşaltır. Milyonlarca yıldır yolculuk yapan küçük bir yıldızın ışığı kalbine değer. Dünya ne kadar genişmiş, der. Pişmanlık içini yakar.

Böyle olmadı. Hançereyi zorlayan bir ses duvarlara çarptı. Kapılar sertçe açıldı, kapandı. Adam hızla çıkarken yatak odasındaki özenle seçtikleri duvar kâğıtlarını, çok kapılı olsun diyerek beğenerek aldıkları gardırobu ve odalar dolusu eşyayı görmedi.

Komodinin üzerinde her gün tozu alınan deri kaplı büyük albümü de görmedi. Dış çekimlerde özenerek vermişlerdi pozları. Fotoğrafçı; ne kadar uyumlu bir çiftsiniz, sizinle çalışırken hiç zorlanmadım, demişti. Duvardaki kocaman resmi de. Sahnedeydiler. Bütün ışıklar onların üzerindeydi. Her yer karanlık. Yalnız onlardı görünen. Işıklar, flaşlar, imrenmeler, kıskançlıklar, gülümseyişler... Hepsi onlarındı. Sevgiyle bakıyorlardı birbirlerine. Kocaman lacivert beyaz bir çiçek gibi duruyorlardı sahnede. Gözlerinde ışıltılı bir kararlılık. Seviyoruz. Şahit olun sizler, resimde görünmeyen herkes.

Adam, damat ile telli duvaklı gelinin ufuklara gülerek bakan fotoğrafın önünden geçti. Görmedi. Şimdi üzerlerinden ışıklar alınmıştı. Kocaman lacivert beyaz çiçek, karanlıklar içinde kaldı.

Adam, kendisini tutmak isteyen şarkıları elleriyle iki yana itti hışımla. Beraber

söyledikleri bütün şarkılar, ayağının altında tuz buz oldu. Adam cam kırıklarının üzerine basarak yürüdü. Şarkıları görmedi.

Çay bahçesinde oturmuşlardı. Ege'nin ılık ve kadim ikliminde pembe zakkum çiçekleri renginde bir akşamdı. Yan yana Kordon ışıklarının Körfez'deki yakamozlarına dalmışken, imbat sadece onlara serinlik getirirken, ay onlar için bulutlardan kaçıp gelmişken radyodaki ses, bir ayrılık şarkısı mırıldandı. Üşüten bir rüzgâr geçti aralarından. Kadın, adamın yüzüne baktı. Hiç olur muydu öyle şey? Adamın ellerini daha sıkı tuttu.

Dinmiş imbatlara sarılmış şarkıdan kopan bir cam parçası, adamın elinde bir kesik oldu. İnce bir çizgi gibi kızardı. Adam, elini görmedi.

Bir çocuk ağlaması duyuldu geriden. Bir an durakladı. Vestiyerin aynasında huzursuz, sevgisiz bir çehreyle karşılaştı. Bu yüzle hiçbir güzelliğe dönülemez, hiçbir yara sarılamaz, hiçbir yer onarılamazdı. Aynadaki yüze lanet etti. Adam, ardında bir çift ela gözün üzerine dağılmış bir tutam sarı lepiska saç bırakarak karanlığa yürüdü.

SES ETMEYİN

Güven ZORLU

Sessizlik, sözsüzlük müdür? Bir boşluk mudur? Kulak, devreden çıkar mı; yoksa bütün duyu organları kulak mı kesilir sessizlikte?

Sözcükler (konuşmak), duy(g)uları nicelleştiren; deneyimleri (arttırması gerekirken) sınırlayan, iletişimi (güya) kolaylaştırmak için oluşturulmuş yapay kalıplar değil midir? Ki şimdilerde, özellikle yazılı iletişimde, neredeyse hepimizin duygularını dondurup basitleştiren emoji'lere bırakıyor yerini.

Özellikle duygusal ilişkilerdeki iletişimde kelimeler, duyguları anlatmada ne kadar etkilidir? Sessizliğin iletişimdeki gücünü arttırır mı, yoksa sınırlar mı kelimeler? Orhan Veli üstadımızın teşhisiyle, onların kifayetsizliğini telâfi için bir fırsat değil midir sessizlik?

Sessizlikte, duyuyla algılananların yoğunluğuna müdahale edildiğinde sözcüklerle; köpükten balona dürtülen parmak misali sönüvermez mi o ânın büyüü.

Konuşmak, beş duyumuzun ancak birine dâir ve sınırlı bir aktarım sağlarken sessizlik duyularımızın sentezi, hattâ toplamıdır.

Ses sizi rahatsız ediyor mu, (Aynı ortamda farklı etkinlikler yapılırken veya başka bir şeye odaklanmaya çalışırken siz, yakınızdaki müzik dinleyen, hengâme yapan gruptan biri lütfedip sorar ya hani!) sessiz konuşurken siz sizle?

Farklı kaynaklardan gelen sesler birikirse bir ortamda, yüksek olan mı, derin olan mı kalır ve hem nerede? Kesildiklerindeki boşlukta kayıp mı olur hepsi, yoksa kulağa (b)ulaşanların kokusu sızar mı zaman zaman zihne?

İnsan, ses yükseldikçe ördüğü duvarlar yerine, sessizlikte iner o ölçüde derine. Sessizlik, zamanla iletişimimizin bilincidir; nitelikli yalnızlıkta insan daha yaratıcı ve daha çok kendisidir.

Sessizlik, derinliği besler, otoriteyi güçlendirir. Öyle ki bazen vermek istediğiniz mesajı, saatlerce konuşmak ya da avaz avaz bağırarak yerine sessiz kalarak daha etkili bir hale getirebilirsiniz.

Ataların, âlimlerin, filozofların konuşmaktan çok dinlemeye, konuşandan ziyade suskunun gücüne ve gizemine vurgu yapmaları boşuna değil. Sessizliğin potansiyeli, güç ve değer bakımından söylenenlere galebe çalar dâimâ.

Söylenenler, düşünülenlerden hep biraz eksiktir.

Bu kadar fark kâfi!

SÖZÜ BİLEYEN ŞAİR: ABDURRAHİM KARAKOÇ

Zübeyde ANDIÇ

Şiiri ve şairi anlamının temel prensiplerinden biri şüphe yoktur ki zihni ön yargılardan uzaklaştırmaktır. Sınırları çizilmiş bir hayal âlemi olamayacağı gibi belirli tabularla yorumlanmaya çalışılan şair de şiir de olamaz. Elbette ki şairin hayat karşısında bir duruşu vardır ve bunun da eserlerine yansması doğaldır. Önemli olan, şairin ideolojisinden bağımsız olarak okuyanda yarattığı hissel etkileşimi yakalayabilmek ve şiir türünün bileşenlerini dikkate alarak eseri değerlendirme kabiliyetine sahip olabilmektir.

Şiirdeki ham maddeyi aynı duyarlılıkla ve titizlikle kullanmalarına rağmen ideolojileri ve yaşam tarzları sebebiyle buğulu bir camının arkasından değer biçilmeye çalışılan şair ve yazarlar olmuştur. Bu; insanlar arası kopuşun belirginleştirildiği dönemlerde, değer yargıları kesiştiği hâlde belirli sınıflandırma çalışmalarının doğal bir seyriymiş gibi dayatılmasıyla ortaya çıkan ötekileştirmenin bir sonucudur. Hükmedici iradelerin prototip yaratma hevesleriyle Nazım Hikmet ve Necip Fazıl gibi şairlerle idealize edilmeye çalışılan fikirler çatıştırılmış; farklılıkların hayata ve sanata yansımaları askıya alınmıştır. Böylelikle şiirin nahifliğinden ve estetiğinden uzaklaşmıştır.

Edebiyatımızda şiirin belirli zümrelerin tekelinde olduğu düşünülüp değer biçilmeye çalışıldığı, biçimsel kalıplarla yorumlanıp kalıba uymayanların yok sayıldığı dönemler de olmuştur. Ancak bu yaklaşımların “sanatın düşünceyi ve özgürlükleri incelemesi” olgusuyla çeliştiği unutulmamalıdır. Eserlerini hayattaki varoluşu üzerine konumlandıran ve özgün bir sanat anlayışı yakalayan şairler için bahsedilen değerlendirmelerin hiçbir hükmü yoktur. Abdurrahim Karakoç da bu isimlerden biridir. Kelimelerin gücüne inanan şair, ortaya koyduğu eserleriyle sanat anlayışını en iyi şekilde ifade etmiştir.

Abdurrahim Karakoç, “Maraşlı Şairler” adlandırması içerisinde kendi sanat dilini yaratan, “dil”i tüm zenginlikleriyle kullanan bir edebiyatçıdır. Düz yazılarıyla da edebiyat dünyası içerisinde önemli bir yere sahiptir ama onun edebiyat tarihimize geçmesini sağlayan eserleri şiir türünde yazdıklarıdır. Şairliğinin ve yazarlığının beslendiği kaynaklara bakıldığında temel edinimlerini dedesi ve babasından aldığı görülmektedir. Dedesi Balcı Fakı(Balcı Hoca); babası Arapça, Farsça ve Kürtçeyi kendi çabalarıyla öğrenmiş, Kur’an’ı hıfz etmiş, hafızların hatasını söyleyebilecek kadar bilgiliyken hafız olduğunu kabul etmeyen, edebiyata da vakıf bir insan olan Ümmet Karakoç’tur. (1) Yetiştirdiği İslami çevrenin etkisiyle, aldığı eğitimle ve hayatı kavrayışıyla Müslümanlığı hayatının merkezine yerleştirmiş; çağının

tanığı olmuş, modern dünyanın gidişatını kendi bakış açısıyla yorumlamıştır. Kendisini “İslamcı şair” diye niteleyenlere karşılık “İslam esnafı değilim; dindarım, Müslüman’ım.” cevabını vermiştir.

Şiirleriyle bir dönem ötekileştirilmeye çalışılan Abdurrahim Karakoç’un yüzündeki derin çizgiler, yüklendiği sorumluluğun izleridir aslında. Kelimelerle inşa ettiği dünyasında dönemsellerle, sıkıyönetimlerle, baskılarla, kardeşi kardeşe kırdırmalarla, yakılmalarla, yıkılmalarla mücadele etmiş; ezilenlerin sesi olmuştur. Çünkü “Şair; yaşadığı çağı yorumlayan, gelecek çağlara mesaj gönderen söz sanatçısıdır.”(2)

Toplumsal gerçekliği Anadolu insanının diliyle harmanlayarak kimi zaman Dadaloğlu gibi coşkuyla kimi zaman Karacaoğlan gibi aşkla kimi zaman Pir Sultan Abdal gibi dava bilgeliğiyle kimi zaman da Yunus gibi derviş edasıyla şiirlerine yansıtmıştır. Bu, bir taklit değil; onun kültürel birikiminin içindeki renkler ve seslerdir. Kendisiyle yapılan röportajların birinde “Ben ne Yunus’um ne Karacaoğlan’ım ne de Fuzuli’yim. Ben, benim!” diyerek şiirini sığ bir bakış açısıyla değerlendirmeye çalışanlara net bir cevap vermiştir.

Şiirlerinin çoğunda karşımıza çıkan, halk şiirinin konu ve biçim özelliklerini ustalıklarla kullanması, şiirlerinin beslendiği kaynakları göstermesi bakımından önemlidir ancak D.Mehmet Doğan’ın “Abdurrahim Karakoç için satsız halk şairi, âşık tarzının 20.yüzyıldaki sürdürücüsü gibi tanımlamalar sık sık yapıldı. Evet, Abdurrahim Bey, güçlü bir geleneğin sürdürücüsü idi. Ama onun geçmiş yüzyıllardaki âşıkların bir benzeri olduğunu sanmamak gerekir. O aynı zamanda modern şiirin pınarlarından içmiş bir şairdi. İki şiir kitabının ismi bile bu yönünü vurgulamak açısından yeterlidir sanırım: Suları İslatamadım, Gök Çekimi.”(3) diye belirttiği değerlendirmesi Abdurrahim Karakoç’un şiir anlayışını açıklamak açısından son derece önemlidir.

“Çağın çilesini sırtına saran adam” halkın doğal söyleyişinden seçtiği kelimelerle şiirini ince ince işlemiştir. Hayatın içinden devşirdiklerini “dava”sının çizgisinden sapmadan kimi zaman bıçak gibi keskin kimi zaman mizahi bir dille söylemiş; eleştirdiklerini kaleminin gücüyle yenmiştir. Var olduğu topraklardan uzaklaşmamış; beslendiği damarlardaki kanı başka vücutlara taşımıştır. Toplumsal yapıdaki aksaklıkları, çarpıklıkları, yolsuzlukları, yolsuzları, yobazları, köşeleri tutup garibanın sırtından nemalananları korkusuzca eleştirmiştir. “**Hesap**” adlı yazısında; “Şairler ve yazarlar eserlerinde kendileri adına konuşmazlar. İçinden çıktıkları milletin, toplumun ve inançların temsilciliğini yaparlar. Belki başka türlü de olur. Amma ben böyle bilip böyle kabul ederim.” diyerek sanat anlayışını açıkça ortaya koymaktadır. O âdeta susanların, konuşamayanların dili olmuş; düşündüklerini söyleyebilme şansına erişmiş bir şair olarak da halkın gönlünde saygın bir yer edinmiştir:

“Gene tehir etme üç ay öteye, Mübaşir itekler kâtip zavırlar,
 Bu dava babamdan kaldı hâkim beğ Değişti bizde de güya devirler,
 Otuz yıl da babam düştü peşine, Yüz yıl önce adam yiyen gâvurlar,
 Siz sağ olun o da öldü hâkim beğ. Tapucuyu aya saldı hâkim beğ.”

dörtlüklerinin yer aldığı “**Hakim Beğ**” şiiiriyle adalet mekanizmasındaki başına buyruk işleyişi,

“Vallahi sıtkımı sıyrdım senden, Çalışa çalışa kurudu kanım.
 Tiksintimi naz belleme mebus beğ. Vergi şeleşinde çıkıyor canım.
 Yoksulluktan yanan kara bağrımı, Sen insansın amma ben de insanım.
 Isınacak köz belleme mebus beğ. Yolunacak kaz belleme mebus beğ.”

dörtlüklerinin yer aldığı “**Mebus Beğ**” şiiiriyle garibanın halinden anlamayan siyasileri,

“Yedi baş horanta yıkık hanede, Memur gelir karşılırsın köşeden,
 Tüm kazancım bini bulmaz senede. Zengin gelir kırılırsın neşeden,
 Yüz pangunot helal olsun gene de Öte kaçma bizim garip Eşe'den,
 Ben nereyim beş yüz nere tohtur beğ. Bakıp boynundaki kire tohtur beğ.”

dörtlüklerinin yer aldığı “**Tohtur Beğ**” şiiiriyle yoksulu hasta kabul etmeyen doktorları Anadolu insanının lisaniyla hicvetmiştir.

“Halk plajlara indi, vatandaş denize giremiyor.” diye yakınılan *özlü sözle* “halk” ve “vatandaş” kavramlarının ayrıştırıldığı(4) bir dönemde halk olmayı vatandaş olmaya tercih ederek “halk” diye küçümsenenlerin yanında olmuş; kendisiyle aynı dünya görüşünü benimsemeyen çevrelerce de kabul görmüştür. Bürokrasi karşısında ezilen mahcup Anadolu insanını anlattığı “**İsyanlı Sükût**” şiiiriyle her okuyanda aynı acıyı ve çaresizliği hissettirmiş; gözlerden akan “bulgur bulgur yaş”ın hesabını dizeleriyle sormuştur:

“Varmıştı makama arz-ı hal için, Döndü gözlerinde bulgur bulgur yaş,
 “Bey” dedi, yutkundu, eğdi başını. Sandım can evine döktüler ataş.
 Bir azar yedi ki oldu o biçim, Sordum “memleketin neresi gardaş”
 “Şey” dedi, yutkundu, eğdi başını. “Köy” dedi, yutkundu, eğdi başını.”

Her dönemde fakirliğin çare bulunamamış bir dert olması, “fakiri kimsenin beğenmemesi” Karakoç’un yüreğini öyle yaralamıştır ki “**Bayramlar Bayram Ola**” şiiirinde bunu dert edinmesini anlatmış; kendisiyle aynı duyarlılığı paylaşan insanlarla gönül birlikteliğini bir kez daha pekiştirmiştir:

“Güneş yükselmeden kuşluk yerine, Düşündü kış yakın, evde odun yok.
 Bir adam camiden döndü evine. Tenekede yağ yok, çuvalda un yok.
 Oturdu sessizce yer minderine. Yok yoka karışmış, tuz yok, sabun yok.
 Kızı “Bayram” dedi, yalın ayaklı, Avrat “Bayram” dedi, eğdi başını,
 Adam “Bayram” dedi, tam ağlamaklı. Adam “Evet” dedi, sıktı dişini.”

Abdurrahim Karakoç, toplumsal düzen içinde daha çok köşeye itilmişleri, sırtını güce yaslayan aymazları şiirin kendi imkânları içindeki farklı normlarla anlatmıştır. Aşk, tabiat, Anadolu, din ve millî duyarlılıklar şiirlerinde ön plana çıkan konulardır. Şiirleri farklı dünya görüşüne sahip müzisyenler tarafından bestelenerek daha geniş kitlelere ulaşmıştır.

“Aşktan yana söz duyunca, Rüzgâr eser ilden ile,
 Ben hep seni düşünürüm. Sağlıkta bitmez bu çile.
 Uçsuz hayaller boyunca, “Var”dan öte “Yok” da bile,
 Ben hep seni düşünürüm. Ben hep seni düşünürüm.”

dörtlüklerinin yer aldığı ve Hasan Sağındık’ın bestelediği **“Ben Hep Seni Düşünürüm”** şiiriyle,

“Omzumda sevda yükü, Ulaşmak için rahmete,
 Yollarda seni aradım. Katlandım binbir zahmete.
 Beste beste, türkü türkü, Karışıp söze sohbe,
 Tellerde seni aradım. Dillerde seni aradım.”

dörtlüklerinin yer aldığı ve Musa Eroğlu’nun bestelediği **“Omuzumda Sevda Yüğü”** şiiri, şairdeki tasavvufi anlayışı gösteren şiirlere örnek olarak gösterilebilir.

Abdurrahim Karakoç, sadece halk şiirinin duygu ve biçim özelliklerini değil modern şiirin özelliklerini de şiirlerine taşımıştır. Modern şiirin “kapalı” söyleyiş tarzını yansıtan şiirlerine verilebilecek en iyi örneklerden biri, 1983’te yayımladığı kitabına da adını veren **“Suları İslatamadım”** şiiridir. Musa Eroğlu tarafından bestelenen şiir; şairin yaşam kavgasını anlatması, ideallerini gerçekleştirme noktasında bir öz eleştiri gibi değerlendirilebilir:

“Savaşayım elli yıldır, Ekin ektim başak yılan,
 Ömrüm geçti boşalt doldur. Kuşandığım kuşak yılan,
 Anlamadım bu ne hâldir. Yorgan akrep döşek yılan,
 Bir gün silah çatamadım. Bir gün rahat yatamadım,
 Suları ıslatamadım. Suları ıslatamadım.”

Abdurrahim Karakoç'un mensup olduğu çevrenin dışında tanınmasını sağlayan en önemli şiirlerinden biri "**Mihriban**"dır. Musa Eroğlu tarafından bestelenen şiir, "Türkiye'deki kültür iktidarının engellerini kırarak"(5) son çağda yazılan en güzel aşk türküsü olarak kabul edilmiştir. Şiirin âşık gönüllerde derin yaralar açan, âdeta efsaneleşen hikâyesi dilden dile yayılmıştır. Ferhat Yıldırım'ın(6) kaleme aldığı yazıdan anlaşılacağı üzere Mihriban şiiri, başta söylenemeyen bir aşkı Karakoç'un gönlünde kora çevirmiş; aşka geç kalmanın verdiği büyük bir ıstırapla son bulmuştur:

"Aşk deyince kalem elden düşüyor,	Tabiplerde ilaç yoktur yarama,
Gözlerim görmüyor, aklım şaşıyor.	Aşk deyince ötesini arama.
Lambada titreyen alev üşüyor,	Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşk kâğıda yazılmıyor Mihriban.	Aşka hudut çizilmiyor Mihriban."

"Lambada titreyen alev üşüyor", "Kar koysam köz olur aşkın külüne" dizeleri hem bu büyük aşkın şiire yansımaları bakımından hem de Abdurrahim Karakoç'un şiirini özetlemek açısından benzeri olmayacak dizelerdir. Şairin gönlünde Mihriban nerde kalmıştır bilinmez ama "**Unutursun**" şiirini yazarak belki de bu aşka noktayı koyduğunu ilan etmek istemiştir. Şiir, Zekeriya Bozdağ tarafından bestelenerek vazgeçilemeyen türkülerden biri olmuştur:

"Unutmak kolay mı deme,	Düzen böyle bu gemide,
Unutursun Mihriban'ım.	Eskiler yiter yenide.
Oğlun kızın olsun hele,	Beni değil sen seni de
Unutursun Mihriban'ım.	Unutursun Mihriban'ım."

Abdurrahim Karakoç, yazdığı şiirlerle ve düz yazılarla duruşundan asla taviz vermemiş; bu özelliğiyle de edebiyatımızda saygın bir yer kazanmıştır. Onun bütün eserlerinin ortak noktası, "Ağaç kökünden uzakta büyümmez." sözüyle ifade ettiği millî ve manevî değerlere yaslanmasıdır. İdeolojik bölünmelere rağmen her kesimden insan onun şiirinde kendine ait bir ses, bir renk bulmuştur. Eserlerinde çoğu kez "dil"i bileyerek keskinleşmesine rağmen "**İncinmesin**" şiiri, özündeki Abdurrahim Karakoç'u tek başına anlatmaya ve hakkında söylenecek son söz olmaya yetecek niteliktedir:

"Gölgesinde otur amma
Yaprak senden incinmesin.
Temizlen de gir mezara,
Toprak senden incinmesin.

Yollar uzun yollar ince,
 Yol kısadır aşk gelince
 Yat kurban ol İsmailce,
 Bıçak senden incinmesin.

Toz konmasın sakın sana,
 Hakkı geçer halkın sana.
 Gücenmesin yakın sana,
 Uzak senden incinmesin.”

KAYNAKLAR:

- 1)BOZ, Duran, Kaleminde Sevda Yüğü Biriktiren Şair Abdurrahim Karakoç, Kahramanmaraş Mehmet Gümüşer Lisesi 8. Geleneksel Şiir ve Türkü Gecesi Kitapçığı, Mayıs, 2013
- 2)KARAKOÇ, Abdurrahim, Gerdanlık 5, Alperen Yayınları, Ankara, 2000
- 3)DOĞAN, D. Mehmet, Osmanlı Dadaloğlu’su: Abdurrahim Karakoç, Yeni Akit, 10.06.2012
- 4)SOMAY, Bülent, Çokbilmiş Özne, Metis Yayınları, İstanbul, 2011
- 5)ÖZARSLAN, Metin, Abdurrahim Karakoç Üzerine Düşünceler, Kardeş Kalemler, Temmuz,2012
- 6)YILDIRIM, Ferhat, Abdurrahim Karakoç ve Mihriban,Fırat.edu.tr

IRMAKLARDAN DENİZLERE

Mustafâ UÇURUM

Su varsa her şey güzel. Irmaklarla büyüyen benim için suyun anlamı daha bir derindir. Kendimle eş tuttuğum her ırmak bana kocaman bir anı bıraktı. Türkülerle çağladı ırmaklar, şiirlerle kalbime yollar açtı. Ne güzel çiçekler topladım ırmakların kıyısından. Her çiçek yeni bir renk oldu bana. Doğu kadar sert ama bir o kadar da sıcak çiçeklerim oldu. Fırat'ın çağlayışıyla türküler tutturdum yüzyıllar ötesinden. Gül kokladım, leylâk oldum, karanfil taktım göğsüme.

Kızılırmak gibi zamanlarım oldu. Bazen boz bulanık, bazen hırçın deli dalgalar gibi. Ah gençlik, ne iyiydin sen, dumanlı başımı Kızılırmak gibi bir o yana bir bu yana vura vura gezdirirdin. Hiç soluklanmadan neresi olsa gitme arzusu olurdu içimde. Bazen dar geçitlerden geçerdim, bir bakmışım yokuşa çıkmış yolum. Bir bakmışım şelalelerden dökülmüşüm büyük şehirlerin ortasına bırakılmış gibi.

Irmakların suları her mevsim serin olur. Çok uzun yollar kat etseler de hep aynı coşkuyla ve ahenkle akan ırmaklar serinliklerini geçtikleri her yere armağan ederler. Sakarya Nehri'nin kıyısında soluklanmak gibisi yoktur. Kapatırım gözlerimi, akan suyla birlikte bir yıldız tutunup diyar diyar gezerim. Karşıma kim çıkarsa çıksın bilirim ki bir aşkın derdine düşmüştür Yunus gibi. Heybesi omzunda Yunus Emre, Sakarya kıyısında dilinde Rahman'ı tesbih ederken görürüm. "Ben yürürüm yane yane / Aşk boyadı beni kane / Ne akilem ne divane / Gel gör beni aşk neyledi" Belki de Yunus'tan aldığı bu aşk ile çağlar Sakarya. Onun abdest aldığı sudur Sakarya, onun ferahladığı kıyıdır Sakarya.

Söğüt ağaçlarının gölgesinde oturdum kaldım. Salkım saçak dallar uzanmış yerlere kadar. Bir yanım söğüt bir yanım ırmak. Dilime takılmış bir türkü, eski zamanlardan kalma; "Değmen benim gamlı yaşlı gönlüme." Söyledikçe açıldım, söyledikçe daha bir güzel aktı ırmak. Demli bir çay, söğütten gölge, ırmak sesi. Türkü söyledikçe başka türküler geldi dilime. "Hey on beşli on beşli" dedikçe daha bir genç hissettim kendimi. Bir çay daha söyledim. Bir şiir tutturdum; "Seslensem, dayandığım dağ daha da yük olacak bana / Sussam bir ırmak gelip kıvrılacak kalbime" susmadım, açılmışım bir kere. "Her ırmak kıyısını mesken tuttum sessizce / Karaya çalan her şey terk etsin beni dedim / Yüzüme bakıldıkça kuşlar süzülün benden / Aza kanaatim yok çoğa olsun hevesim / Tufanım Nuh'tur benim susuzluğum Kerbela/ Haydi, buyur kapıdan kapanmasın gözlerim."

Ne çok yer gezmişim böyle. Düşmüşüm ırmakların ardına, soluk soluğa dağ bayır demeden yollar aşmışım. Gönül heybem dolup dolup taşmış. Fırat'tan bir tutam çiçek, Dicle'den gönül dolusu serinlik, Göksu'dan yaşımı unutturan yeni heyecanlar, Kızılırmak'tan şiirimin damarı, Sakarya'dan çocukluğuma el sallayan uçurtmalar yoldaşlık etmiş bana. Dökülmüşüm denizlere, açılmışım okyanuslara.

Masmavi olmuş ellerim, yüzüm, içimin karanlık yerleri. Denizin serinliği vurdukça tenime, çöl sıcakları yerini mavi bir serinliğe bırakmış. Bir adada kalıp çok uzaktan geçecek gemileri selamlamaya bile razı olmuşum bir denizin ortasında. Uzak düşler kurarak geçeceğim denizden. Üstümde sonsuz bir gökyüzü; masmavi.

Geçtiğim her şehirden bir tutam mutlulukla şimdi yine Yeşilırmak kıyısındaayım. Yeşilırmak kıyısında söğüt ağaçları yok artık. Yaşadığımız çağ betona hükmediyor. Irmak kenarları da betonlardan payını aldı. Şükür ki ırmak bildiğimiz ırmak. Çevresi rengârenk, şehir insanını davet eden bir cazibesi var. Hâlâ Yeşilırmak'la oynayan çocuk gibiyim. Taş sektiriyorum. Bu kez yanımda Ahmet Berkay'la Fatma Rümeysa var. Bazen kendimizi tutamayıp paçalarımızı sıvayıp ırmağa giriyoruz. Iрмаğın rengi yemyeşil; şehirlere hayat katmaya devam ediyor. Görünen o ki dünya döndükçe de çağlayıp duracak. Dokunuyoruz suya, içimiz ferahlıyor, geçiyoruz ırmaktan, içimiz dışımız ferahlıyor. Denizlere selam gönderiyoruz. Denizler alıyor selamımızı ki daha bir şen akıyor ırmağımız. Sanki bir duayı tekrarlar gibi geçiyoruz köprüden. Yanı başımız yemyeşil, düşlerimiz masmavi.

YETİŞMEK MÜMKÜN MÜ HAYATA?

Orhan Gazi GÖKÇE

Dünyada zamanın bu kadar hızlandığı, akışın bu kadar baş döndürücü olduğu bir dönem yaşanmış mıdır acaba? Hız artık bazılarının tercihen müptelası olduğu bir şey olmaktan çıkmış, her birimizi bir tarafımızdan yakalayıp peşinde sürükleyen, inat edenleri sanki bir kara delik yutuyormuş hissine gark eden bir mefhum haline geldi.

Hızlı zaman çocukları olarak bizler anımızı, yetiş(tiremediklerimizin arkasından ağlamakla zehirliyoruz. Pişmanlıklar, hayatın ağır yükleri olarak sırtımıza yükleniyor. Kaçan fırsatların, ıskalanan hedeflerin telafi edilemezliğinden yakınıyoruz. Bu yakınmalar ile katlaşıyor hayat. Yetişsek de peşinden hızlı pişen aş karnımızı ağrıtıyor. Usulden çok esasa, yoldan çok sonuca odaklandığımız için elde edilen her netice ne olursa olsun bizi tatmine eristiremiyor.

Anı yaşamak yerine onu tüketmeye odaklandığımız; görmek, duymak yerine görünmeyi ve göstermeyi tercih ettiğimiz için zamanın ruhunu yakalayamıyor ruhumuzu çok gerilerde bırakıyoruz.

Baksak şu halimize göreceğiz ki her birimiz “Bir şeyleri kaçırdım.” hissiyle malul haldeyiz. Okunmamış kitaplar, kaçan diziler, listesi uzadıkça uzayan izlenmemiş filmler... Düşündükçe ahlar ediyor, ömrümüzün boşa geçtiğini düşünüyoruz. Yaşadığımız bu türden kaygılar ne kadar gerçek? Yarım kalmışlık, kendini tamamlayamamışlık hissini gerçekten bize ait bir duygu olarak mı yaşıyoruz?

Rekabet çemberi gittikçe genişliyor. “Dünya insanı” olabilmenin standartları yükseliyor güya. Trendlerin sadık takipçisi olmayanlar elenmiş ve devre dışı kabul ediliyor. İstesek de istemesek de kayıtsız kalamayacağımız son derece akışkan bir hayatın içindeyiz kuşkusuz. Boz bulanık bu akış içinde baş çıkarabilmek ya da bu akışla baş edebilmek zor bir mesele.. İrademizi aşındıracak düzenekler içinde kendi beğenilerimizi, tercihlerimizi belirleyebilmek de bir hayli zor iş doğrusu.

FOMO (Fear of Missing Out) diye tabir edilen bir sendrom ile karşılıyor psikoloji ilmi bahsini ettiğimiz durumu. Herkes hayatını yaşıyor ve ben büyük bir mahrumiyet yaşıyorum; dünyada bir şeyler değişiyor, gelişiyor ve bunlarda benim hiçbir payım yok, gibi duyguların bizi esir alması olarak açıklanan FOMO, sanırım çağımızın en yaygın hastalık tablolarından en önde geleni. Daha çok sosyal medya ve diğer dijital ağların bizi gereğinden fazla meşgul

ederek zihnimize attığı çengeller bizi bu sendroma aşına kılıyor istisnasız bir şekilde.

FOMO'nun hem psikolojik hem de sosyolojik sonuçları ilerleyen yıllarda büyük bir sorun alanı olarak gündemimizde olacak ancak içimizi karartarak da kendimize bir yol bulamayız. Olan bitene, halimize muhasebe nazarıyla bakarsak bazı çıkış yolları da kendini bize gösterebilir.

Elimizdekilere tok gözle, razı gönülle bakabilmeyi, az ile yetinmeyi öğrenebildiğimiz ölçüde hayat bize başka güzel yüzlerini takdim edecektir muhakkak. Aldığımız nefesi hissetmeye çalışarak, ağızımıza aldığımız lokmaları şükür duygusu içinde çiğneyerek, muhatap olduğumuz insana tüm veçhimizle dönerek mesafe almaya başlayabiliriz sanırım bu konuda.

An bilinci, tüketici bir zihinle anlaşıldığında zamanı hırpalamak ve elden geldiğince onu sömürmek anlamı taşırken kanaat gözüyle bakanlar için yaşadıkça genişleyen bir imkân haline gelebilir.

İnsan aceleci ve zalimdir hükm-i ilahisine bakılırsa bu dünyada aceleyle koşturup duran insanoğlunun bir taraftan da tabiatına çok da aykırı davrandığı söylenemez bir yerde. Buradan hareketle denilebilir ki insan ancak yavaşlayarak terbiye olabilir. Hayatın yokuşları sayabileceğimiz hastalıklar ve sair sıkıntılar bu yönüyle zamanı genişleten, ömrü bereketlendiren yavaşlama temrinleri olarak görülebilir. Meşakkatler zamanı esnetmesinin yanında insana bir muhasebe imkânı da temin etmesi bakımından hoş görülmesi gereken birer misafir hükmündedir.

Hayatın şikayete konu olan huyu, ancak durup düşünme, anın içinde derinleşebilme ve kelimenin tam anlamıyla yaşayabilme yani yeşerebilme kabiliyetini elinde bulunduranlarca değiştirebilir.

ANADOLU'DA ESKİ ZAMANLARDA BİR MEMLEKET

Ayşegül SEZEK

Yalnız çam ağaçlarının rüzgara, kara, soğuğa rağmen yeşilini koruduğu; ayazına maruz kalanların yanaklarında ve dudaklarında yangınlara sebep olduğu bir memlekette büyümek... O memleketin soğuşunda, diz boyu yükseklikte kar ile kaplı yollardan geçtikten sonra bir soba sıcaklığında ısınmak, bir dilim somun ekmeğine sürülen hakiki tereyağının tadını damaklarda ağır ağır hissetmek...

Zamanın yavaşladığı bu memlekette, bir gece vakti gökyüzüne baktığınızda tertemiz havada, sanki yıldızlara dokunacakmışınız gibi hissetmek... Rakım yükseldikçe güçlenmek, doğaya uymak, kendi doğamızı hatırlamak...

Kapıların kilide ihtiyaç duymadığı bir memleket burası... Kilit deyince aklınıza hem altı hem üstü kilitlenen kapılar, boy boy anahtarlar gelmesin. Birkaç ağaç parçasının oyularak kapı arkasında birbirine geçmeli bir sistemle monte edilmesidir bu memlekette kilit. Hatırlar mısınız bu mekanizmanın ipi kapının üstüne açılan bir oyuktan çıkarılarak dışarıda bırakılır, kapıya gelen içeri girmek için sadece ipi çeker. Bu ip işte dostu dosta bağlar bu memlekette. Kapının ipini çekip içeri girince siz, yüzler güler, sofrta ortada ise buyur edilirsiniz. Eğer sofrta ortada yoksa mutlaka size sofrta kurulur, bir lokma almadan gönderilmezsiniz. İşte burada başlıyor Anadolu insanının sıcaklığı. Onlar bilir.. Eve gelen misafir bereketiyle gelir, misafir bir lokma alınca sofradakilerden dokuz bereketi bırakır da gider. O yüzdendir bu memlekette zamanın yavaş olması, hırstan uzak hoşgörüyeye yakın olunması. O yüzdendir, dağların karı, havanın soğuğu, baharın sıcaklığı, kuşların cıvıltısı, çiçeklerin kokusu dikkatini çeker Anadolu insanının... Kimsenin parasında pulunda, tarladaki buğdayında, ambarındaki mısırında değildir gözleri. Kendisine istemediğini başkasına da istemeyen bir insanlık hareketinin merkezidir burası.

Akarsuyun yanında olsalar da suyu israf etmeyen, iki çeşit mintanının dışında giysiye ihtiyaç duymayan, başkasının yamalsını görünce yadırgamayan, varsa elindekini veren, insan hakları denen bildirgeden haberi olmasa da insanlığın ta kendisi olanların nefes alıp verdiği memleket burası. Yüzlerin gerçekten güldüğü, yitimlere gerçekten yüreklerin yandığı yer... Bereketin buram buram fırınlarda piştiği, düşenin elinden tutulduğu yer...

Sevda türkülerinin, gurbet manilerinin dillendiği, ninnilerinin bile sevgi içerdiği, ihtiyarların hürmetle elinin öpülüp öğüdünün dinlendiği coğrafya...

Mevsimleri gibi, meyveleri gibi farklı farklı insanların bir arada tek yumruk olduğu memleket.

Kaç alimi, kaç şairi yetiştirmiş; kaç gaziyi, kaç şehidi barındırmış; vatan uğruna can verenlerin kanlarıyla sulanmış Anadolu...

Yalnız çam ağaçlarının yanında mis kokulu ardıçları var bu memleketin... Ardıcı ve kekiği... İtriyatın en dayanıklısı, en esanslısı, en şifalısı... Ardıç kolonyasını hatırlarsınız. Hani köylerde çok meşhurdur ardıç kolonyası, keskin kokusuyla misafirlere ikram edilir. Peki mavi emaye çaydanlıklarda demlenen kekik çayını hatırlayanınız var mı?

Anadolu... Benim memleketim. Bir ağaca sarılır gibi sarılıyorum sana... Kollarım yetmese de, ufacık kalsam da sarılıyorum. O sağlam gövdenden geçen binlerce molekül can suyunu hissediyorum. O can suyu dallara dağılıyor biliyorum. O dallardan yüzlerce yaprağı yeşertecek hissediyorum. Çiçek açacaklar, meyve verecekler; kaç damağa şenlik, kaç çocuğa nasip, kaç reçeğe özüt olacaklar hepsini ruhumda hissediyorum. Sarılıyorum sana memleketim, bir ağaca sarılır gibi... Yalnız çam ağaçlarına sırtımı yaslıyorum, insanı hiç terk etmeyen yaz kış yeşil, yaprak dahi dökmeyen yalnız çam ağaçlarına... Ardıç ağacının meyvesini bilir misiniz? Bir ısırık alıyorum ondan mentollü özütü ferahlatıyor içimi... Kekik, dağ kekiği... Koluma taktığım hasır sepete topluyorum. Ayaklarımın altına serilen dağ kekiklerinin kokusunu bir nefeste ciğerime çekiyorum. Çocukluğuma gidiyorum. Seke seke koştuğum o dağlarda topladığım kekikler, yaban kekikleri... Yaban kekikleri, kocaman betonların arasında en çok da seni özlüyorum.

TATİLİN TATİLİ VAR

Buket UÇAR

Üç kere besmele çekip üç yerinden üçer kere düğümlü kapıyı korkarak açtım. İçeride aceleden unutulmuş, çürümüş, bir köşeye büzüşmüş bir insan karşılayacak beni sandım. Karmakarışık bir koku dolandı burnuma kapı aralığından. Aylara bulanmış, mevsimlere hapsolmuş kokular. Kapıyı kilitleyip kaçarcasına gittiğimiz bu evde içimi titreten sesler vardı. Dönüp dönüp arkama baktım, olmadı duvarı sırtlandım, duvarın renklerini aldım sırtıma. Anneannemin bileziklerinden düşen taşların ışıltısı çinle çinle yayıldı etrafa, renklerime karıştı. Dökülen taşları topladım, duvarlara yapıştırdım. Korktum. Korktukça bedenim ağırlaştı, ruhum kanatlandı. İki ayrı tellerden çalarken ben onları tek bir ezgide, yüreğimin gümbürtüsünde topladım. Aman Allah'ım, her yer nasıl da dağmık... Ayaklarım yerdeki tarihi geçmiş kumlardan yapış yapış, havlular askıda küflenmeye yüz tutmuş, bulaşıklar lavaboda kurumuş. Bir besmeleyi daha gönlümden çekip, dilim ile orasından burasından kıvrıp savurdum sağa sola. Uçlarından kırıkları sallanan hevesim döküldü besmelenin içinden.

Yıllarca ikna etmeye çalıştım eşimi; bir sahil kentinde, yazdan yaza gidip geleceğimiz bir ev istedim ondan. Yazlık bile diyemedim, pek havalı geldi gönlüme, dilimden çekildi. “Çok güzel olacak.” dedim. “Güneş, deniz, kum...” dedim. “Para” dedi. “Üstesinden geliriz,” dedim. “Hayalim” dedim. “Alalım” dedim. Dedim de dedim. Almadık, alamadık. O cesareti kendimizde bulamadık, öyle bir hayatı yakıştıramadık kendimize, etimiz ne budumuz ne... Yatalak bir hasta gibi besleyip büyüttük bu hayali, yerinde oyaladık. Ona sahip olmaktansa lafı açılınca sıralamak kolay geldi dilimize, hem zengin de göründü sıralananların içinde. Doğru ya gerçek olup yerinden çıkarınca sökülmüş koca bir diş gibi sırtır aralarda. Yenisini bulmaktansa bildik yollarda dolanmak rahatımızı hiç bozmamak kolay geldi. Zor tabii hayalleri yola çekmek. Zahmet ister peşinden koşması, boynuna sarılması...

“ Alo! Jaleciğim, nasılsın?”

...

“Büyük halalar var canım ailecek. Hale de aradı geçen gün, ona da söyledim. Evdekiler gidince haber vereceğim. İstersen sana da...”

...

“Yok canım yanlış anladın, birlikte de gelebilirsiniz Halelerle, kardeşsiniz nasıl olsa.”

...

Kalabalıkta tadı mı olurmuş, tatile geliyormuş, hem Hale'ye de n'oluyormuş...

Şimdi efendim, bir varmış bir yokmuş, benim dedemin ağılda koyunları, dere kenarında toprakları bir de kafasında keçileri çokmuş. Kaz Dağları'ndan kaçırmış keçileri, Toros Dağları'na kadar kovalamış. Anneannemin bileziklerini sıyırmış kolundan, oraların toprağına eritip karıştırmış. Bu akli da oralı asker arkadaşından almış. Bir günlük beyliğini orada sürdürdükten sonra öfkesi geçmiş, keçilerini bağlayıp kuzu kuzu geri dönmüş baba ocağına. Çoğalmış da çoğalmış. Dedem rahmetlik, oğullarına bereketli zeytinlikleri, anneme de gençlik keçilerini kaçırdığı dağ başındaki uzak araziye hak görünce babam kükremiş, yıllar geçse de kızgınlığından bir şey eksilmemiş. Annem de sağlığında, araziye benim üstüme yaptı tapusuyla, babamın lafindan kurtulacak akli sıra. Ondan ona kalan bu topraklar boynunu bükmüş, yalnız kalmış yıllarca, eteklerinde denizi ağırlamış. Toprak dediğime bakmayın siz taşı da taşmış, taşının altından taş çıkar da başka bir şey çıkmamış, toprağı çerez niyetine varmış. "Gözüm görürken," dedi, "Bana bir şey olur da babana kalmasın." dedi. Ben karşı çıksam da başlarda, kabul ettim sonra, kuş uçmaz kervan geçmez yer ne de olsa. "Top atıldı, ben de kaldı." dedim, tuttum topu havada. Top patladı, hayatıma yıldızlar saçıldı. Allah yazısını yazmış da gönlüm okumuş, ondan düşmüş dilime, yazlık diyememiştım ya yazdan yaza gidilecek ev işte. Çok sürmedi, hayallerimin içinde bir gedik açıldı; dayılarımın, kuzenlerimin yüreğinde de koca bir yara. Yıllarca kimsenin bu dağ başında gözü olmasa da müteahhitler soruşturmaya başlayınca çil çil gözlerini diktiler topraklarıma. Aldırmadım onlara, açılan gediğin peşine düştüm ben. Yunan Adaları'nı görmeyi çok istiyorum. Ne de güzel yerleşti boşluğa. Gerçek olur mu acaba?

Arabayı tıka basa doldurup koyulduk yola. Apartman daresi de olsa bundan sonra yazlıkçydık. O evi hayallerle süsledik kış boyunca. Üç tarafı denizlerle kaplı bu ülkenin tam ortasından deniz kenarına, mevsimlik yuvamıza uçarak gidiyorduk. Yolda telefonumuz hiç susmadı, arkadaki iki çocuk bir türlü uyuyamamış, hayal de kuramamışlar yollara savura savura. Telefondakilere anlatırken gerçekleşmiş bir hayalin hikâyesini dinlediler, babalarından bir de benden. Kabuk kabuk atan sevincimi herkesle paylaşmıştım. Hısm, akraba, dost kim varsa hayatımda anlatmıştım. Mutluydum, çok mutluydum. Sandım ki mutluluğum onlara da bulaşır, paylaştıkça çoğalır. Olmuşlar, onlar da çok mutlu olmuşlar, bu yazlığı paylaşmanın hayalini kurmuşlar, dilimden sıçrayan sözcüklerin kenarında.

Çabucak yerleştik eve, sevinçle yapınca iş zevkli bir telâşe... Dışarıda deniz köpürüyor sahile vura vura, benim de gönlümden taşanlar evin duvarlarına. Havuzlu, bahçeli bir sitenin içinde; küçücük, kutu gibi bir daire... İki artı bir,

bir de tuvalet banyo bir, mutfak da artı birin içinde. Denize girmeden önce bir yorgunluk kahvesi iyi gelir diye düşündüm. Çocuklar uyumuş oturdukları yerde, örtmedim üstlerini. Dumanı üstündeki köpüklü kahveleri gölge gelmeye başlayan balkona götürdüm. Ayaklarımın dibindeki havuzda oynayan çocukların sesi sığa çarpıyor, az ötedeki denizin sularında boğuluyordu. Sitenin yolunu da içine alıp sahile kadar uzanan palmye ağaçlarını tek tek inceledim. Yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya... Dallarına, kabuklarına yerleştirdim bakışlarımı. Karşı dairenin balkonundaki kalabalığa takıldım, güneşin yakan çılgınlıklarına. Çimenlerin üzerinde keyif yapan kertenkeleler ile baktım. Kahvemi yarı etmişim ki telvesi ağzımda, tadı damağımda karası dişlerimin arasındayken telefon çaldı. Aldım, ekrana baktım, arayan uzaktan bir akrabaydı. Eve girer girmez, valizler daha holdeyken, karnımız bile açken, terimiz üstümüzdeyken; balkonun demirinden başlayıp, havuzu yalayıp, ağaçlı yol boyunca uzanıp, denizin dalgalarında köpüren bir fotoyu ekranıma alıp sosyal medyada paylaşmışım, konumu da unutmamışım. Altına da gülücüklü kalplerle çılgık çılgığa alkışlarla kıpkırmızı yanıp sönen “Hayalim” yazmışım. Bayramdan bayrama tesadüfen akrabalarda karşılaşınca ciğerine kadar çekip, yanağıma tükürüklü ve şapırtılı kocaman bir öpücük kondurup bayramlaştığım adını anmadığım uzaktan bildiğim ama beni yakinen tanıdığını söyleyen akraba hala görmüş. Bacakları sızıyılmış. Oğlan kız hayırsızmış. Canı da çok sıkkinmiş. Uygunsak bir de eğer istersek gelecekmış. Sıcakta yanan etim buz gibi oldu. Fincanda kahvem, telefonda sesim, kocama takılı gözlerim dondu. “Tabii, ne zaman isterseniz bekleriz.” dedim telefonu kapattım. Sesim telefonda kaldı, hevesim kursağımda, kocamın “Demıştim” sözü dikenli tel olup gönlümde. Zil sesiyle kaldı her şey yerinde. Çocuklar da uyandı seslerden, ben kapıyı açmaya giderken heyecanla “Denize denize,” diye bağırdılar. Kapıyı açmam ile birlikte bir bağırsık da kapıda koptu. Arkadaşlarım, “Sürpriz” diyerek boynuma atıldılar. Şaşkın bir halde bir gözüm onlara bir gözüm yerlere baktı. Valiz aradım yanlarında, yoktu. Buraya yakın bir yere tatile gelmişler, sosyal medyada gezinirken tesadüf etmişler, nefeslerini tutmuş yola düşmüşler, yanımda verdiler tuttıkları nefeslerini. Bir kahve de onlara yaptım. Kare kare fotolar atıp etiketlediler birbirlerini. “Tesadüf” sözcüğünü de her tarafına iğnelediler. Sonra arka arkaya tren vagonları gibi dizildiler sıraya, biri gitmeden biri, o gitmeden öbürü. Te-sa-düf te-sa-düf...

Bir boşluk bulunca hala geliverdi, hayırsız evlatları da analarını yoklamaya. Tesadüf işte, anaları düştü akıllarına... Hale aradı bir ara, gelmeye niyeti var sanırım, sıraya girdi. Evde her yaştan insan var, aramızda en mutlu çocuklar. Çocuklar deyince ananemin kucağımda, at arabasında, çoluk çocuk çekirdek çitleyerek denize gidişimiz geldi aklıma. Nasıl da eğlenmişim o gün, çok mutlu olmuşum. Her şey çocuklukta tatlıydı: çekirdek, at arabasında yolculuk, tuzlu su bile... “Gelin şu kremi bacaklarıma sür hele,” sesiyle koştum gittim çocukluğumdan halanın yanına. Güneş kremlerinin kokusuna karıştı bengay

kokusu. Gönlünden taşıyıp ağzına doldurduğu dualar etti sırtımı sıvazlaya sıvazlaya. Bir grup havuzda, bir grup da denizde... Tatilin tadı da kalabalıklıkla çıkıyor işte, ara sıra da ağzımızın tadı bozulmasa. Aç kurt gibi saldırırlar şimdi, ben en iyisi onlar gelmeden mutfağa... Pencereden ağaçlı yola düştüm birden, ilk gün onlarda bıraktığım bakışlarıma rastladım, aldılar benden kendilerini kabuklarına saklandılar. Telefon çaldı, arayan Jale. Çok bir şey dememe kalmadan alındı, iki kelam, yalandan selam telefonu kapattı. Mutfağı mutfakta bıraktım, halayı salonda. Aldım havlumumu elime, ağaçların arasından, kimseye görünmeden sol tarafta kalan küçük koya gittim, bir kayaya da kendimi siper ettim. Denize girdim, güneşlendim, düşünmedim hiçbir şeyi. Ne çok yorulmuşum, sağ bacağımı da güneşe uzattım, sıcak kumları da ara ara üstüne attım. Birkaç gündür gittikçe artan bir ağrı boğuyor diz kapağımı, avuçlayıp avuçlayıp bırakıyor. Yavaştan bir uyku sarıp sarmaladı, direnmedim, kendimi bıraktım uykuya. Uyandığında tatlı bir güneş yüzümü yalıyordu. Bir günlük beyliğimi bıraktım orada, eve gittim. Evde bir telaş bir telaş, pilav çeşidine karar veremiyorlar. Beni görünce rahatladılar, kararı bana bıraktılar. Evin sahibi benmişim, ne pişirirsem o yenirmiş. Allah razı olsun, hiç de zora koşmazlar. Bulgur pilavı ocaktayken kokusu aldı götürdü beni, çırtırlı bir tat bıraktı ağzımda. İlkokula gidiyordum. Bir kamyonun kasasında baba tarafından bütün akrabalarla deniz kenarına gitmiştik, hem de iki günlüğüne. Akşama kadar on kadar kuzen denizin tuzlu suyuna doymuştuk dalgalarla boğuşa boğuşa. Vakit ilerleyince her renkten çiçekli basma yüzleri olan yer yatakları ile akşamın arasına mavi bir çadır çekmişlerdi. Çadırın mavisinin arasından sızan tuzlu sese bulanık karanlık ninni gibiydi kulaklarımıza. Yatağa aykırısına sıralanıp çocukluğun bomboş bahçesine dalıvermiştik, uykuya. İşte yatmadan önce koca bir tencerede pişen bulgur pilavının içine rüzgârın etkisiyle savrulan kumlar alınan tüm önlemlere rağmen girmiş, bulgura arkadaşlık etmişti. Ağzımıza götürdüğümüz her kaşığın içinden yankılanan çırtırlar kalabalığın sesine karışmıştı. Ocaktaki tencereden gelen çırtırlarla bir kez daha sıyrıldım çocukluğumdan. Hale aradı, yemek telaşından açamadım.

Yemekten sonra nine bengayı aldı yine eline. Gençler giyindi kuşandı, geceye hazırlandı. Tatile gelmişler, gezip eğlenecekler tabi. İçin için kıskandım onları, kuş olup onlarla uçuşım geldi. Halanın "Gitme deyiver şunlara gelin, gece gece nereye gidiyorlar? Ev sahibi sensin, sözünü tutarlar." demesiyle bir güç buldum kendimde, bunun intikamını almalıydım. Şakaya karıştırdım iğneli sözlerimi, onlara batırdım. "Ooo nereye? Oturun oturduğunuz yere, bilmediğiniz yer burası." dedim ev sahibesi sesimle. Genç bunlar, kanları boşuna deli değil ya. Topladılar valizlerini atladılar yola. Süründüm arkalarından, yalvardım ama gittiler. Bir temmuz sıcağı ki nasıl soğuk rüzgârlar estiriyor geceye, yarıya bölüyor geceyi, gece bölündüğü yerden çoğalıyor, çoğalıp duvarları yalıyor, zamanı donduruyor duvarlarda. Sessizliği telefonun sesi böldü, Arayan Jale,

açmadım. Yandık yandık donduk sabaha kadar. Sabah geride kalanlar da gittiler. Hala, belinden söktüğü kuşakla bengayımı hatıra bıraktı bana.

Gün sessiz sakin bitti. Kalabalığa alışmışız, ne yapacağımızı şaşırдық. Telefon bekliyor sıraya dizilenler, tren yolculuğuna devam ediyor: te-sa-düf, te-sa- düf... İki yabancı gibi yattık yatağa, uzun zamandır ilk kez odada yalnızdık. Elime halanın belinin kuşağını bir de bengayı aldım, sağ diz kapağını da kucağıma. “Kalk gidelim.” dedi eşim. “Nereye?” diye sordum panikle. “Düşünürüz yolda.” dedi. Derken de valizleri attı ortaya. “Ev” dedim, “bulaşıklar” dedim, “tatil” dedim. “Sus! Hadi sabah olmadan hazırlanıp çıkalım.” dedi. Pencereden dışarıya baktım, ay denize eğilmiş dalgaları okşuyordu ıslıl ıslıl, dalgalar kafasını uzatmış aya bir şeyler anlatmanın derdinde. Gitme fikri hem rahatlatıcı geldi bana hem de huzursuz etti beni. Ama hızla toparlanıp, bulaşıkları bile lavaboda bırakıp aydınlanmaya başlayan günün ucundan çıktık kapının önüne, suçlu gibi, kaçıyor gibi. Bu kez de keçileri biz bağladık topraktan dönüşen dört duvarın arasına. Kapıyı çekince içerden şıkırtılar geldi kulağıma. Üç kere dualarla kapıyı kilitledim, hayallerimi Allah'a emanet ettim. O gece biz, tatilden tatile gittik.

İşte şimdi hayallerimin düğümleri çözülürken bir garip his vardı içimde. Tedirginlik... Değil. Bu sefer önlemleri almış, telefonlardaki bütün uygulamaları kaldırmıştık. İçeri adımımızı yeni atmıştık ki telefon çaldı.

“Efendim Seher,” Seher dayımın kızı. “Yok canım daha yeni giriyoruz içeri, valizlerimiz bile dışarıda. Tamam canım, yerleşelim, haber veririm sana.” Onunla konuşurken kocam da yeğenine tekmil veriyor benden çaldığı sözcükleri kesip, kırıp yapıyor ona. Arkadan da arayan arayana... Hale, Jale; Hale, Jale...

Yavaşça adımlarımızı evden dışarıya, valizlerimizin yanına aldık, Kapıyı üç yerinden düğümleri soğumadan geri bağladık. Uygulamalarımızı da yükledik. Telefon yine çaldı o esnada. Panikledik, yakalandık sandık. Yunan Adalarına gidiyormuş arkadaşlar, bize de haber veriyorlar. “Biz hazırız, valizlerimiz bile kapıda” dedik. Tesadüf bu ya...

DERDİ KIYMET BİLMEK

Tuğba NURLU ERTÜRK

Zihnim hiç durmuyordu. Azimli bir işçi misali tüm olumsuzlukları itina ile işleyip bana şikâyet olarak arz ediyordu. Bazıları hayal gücümün mızızmlarından ibaretken bazıları ise tüm somutluğu ile karşımda duran birer engeldi. İşin en kötüsü ise sorun olarak addettiğim durumlar yaşamımın hangi noktasındaysa tam da orada yaşamın ritmi duruyor, beni görünmez bağlar ile sorunun içine hapsediyordu.

Ruhum her türlü keder ve ızdırabı teğet geçip hayat denilen serüveni yara bere almadan tamamlamak istiyordu. Öyleyse her daim yaşamdan haz almayı kovalamalıydım, mutluluğun elini sıkı sıkı tutmalı onu elimden hiç kaçırmamalıydım. Peki nasıl mümkün olacaktı dertsiz tasasız bir yaşam? Mutluluğun bir tarifi var mıydı? Dert edindiklerimden vazgeçince onlar da benden vazgeçerler miydi? Yoksa ben yüzümü çevirip tüm hızımla koşsam da onlar öylece durdukları yerde dururlar mıydı?

Aklım bu soruların kısılcacında debelenip dururken kalbim bana Aşık Veysel'in şu dizelerinden hakikati fısıldadı;

“Anlatmam derdimi dertsiz insana

Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez

Derdim bana derman imiş bilmedim

Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz”

Ben derdimi külfet olarak görüp ondan kurtulmaya çalışırken Âşık Veysel derdini derman olarak görüyordu. Dahası yaşamda güllerin olduğu kadar dikenlerin de hep var olacağını söylüyordu. Demek ki hayal ettiğim o müşkülsüz hayat sadece hayalden ibaret kalacaktı. Elbette bu durumunun bir hikmeti olmalıydı. Şikâyet etmek yerine derdimde bir anlam aramalıydım. Tecrübe ettiğim olaylara baş gözü ile değil de kalp gözü ile bakmalıydım. Bazen engel olarak karşıma çıkan durumlar belki beni daha çözüm odaklı bir insana dönüştürecekti. Bazen de bir çözümü olmayacaktı, o zaman da hüznümler demlenmeyi öğrenecektim. Öyle ya her daim savaşmak veya kaçmak olmazdı. Zamani, derdin ve kederin ortasında sabit tutup öylece acıya gark olmak da nasibime düşebilirdi.

Zaten tüm kadim öğretiler, insanlara mutsuzluk ve hüzne dayanmayı, kederi kalplerinde işlemeyi öğütlememiş miydi? Sufiler birbirlerine “Allah derdini arttırsın.” derken beddua ediyor olamazdı elbette. Bu durum zorluklardan

sağlıksız bir şekilde keyif alan patolojik bir yaklaşım değildi. Tam tersine kederin insanı besleyici bir yönünün olabileceğini ifade ediyordu. Yaşamda maruz kalınan o hüznün kalbin katılığını gidereceğini, bizleri hâlden anlayan insanlara taklip edeceğini müjdeliyordu. İnsan bir diğerinin derdi ile dertlenmeyi öğrendiği an birbirine kurt değil yurt olabilecekti. Bu da ham bir meyve olmaktan çıkıp, yaşamı acısı ve tatlısı ile tecrübe edebilmekten geçiyordu.

Artık Âşık Veysel'in dert kıymeti derken neyi kastettiğini anlayabiliyordum. Devamında şu dizeler daha da anlamlı gelmeye başladı.

*“Gülü yetiştirir dikenli çalı
Arı her çiçekten yapıyor balı
Kişi sabır ile bulur kemâli
Sabretmeyen maksadını bulamaz”*

Derdin içinde cevher gizliydi fakat bu cevher öyle herkesin harcı değildi. Ancak elem ve ızdıraplara direnenlerin nasibinde vardı. Dert hâliinden yanmak da vardı derdin içinden olgunlaşıp çıkmak da vardı. Bunun ise tılsımı olayları ve durumları idrak edişimde gizliydi. Engel bellediklerim ayağımın takıldığı çalı çırpı değil tam tersine beni güçlendirip manevi olarak geliştirecek nimetlerdi. Ancak bu nimetin azığı olan sabra ben vakıf mıydım? Belirlediğim menzile giderken koşar adımlarım, bugün tasarladığımı yarın somut olarak görme arzum hatta asansör bile beklemeye tahammül edemeyen yanım cevabı net bir şekilde veriyordu.

Âşık Veysel gözlerini kaybettiğinde henüz yedi yaşındaydı ve peşi sıra yaşamda pek çok elem, kayıp yakasını bırakmamıştı. Altmışına geldiğinde *“Gemi yükünü aldı gam ile doldu.”* demişti. Nitekim zor bir hayattı. Fakat yaşadığı zorluklar onu un ufak etmedi. Göremedi ama söyledi. Yazamadı ama sazını çaldı. Derdini ve engelini anlamlı kıldı. Sabretti ama sabrı aktıftı. Nitekim boşuna dememişti *“Harekete kimse mani olamaz.”* diye.

Yaratılışımızda bizlere bahsedilen kemalattan her ne kadar zaman içinde uzaklaşmış olsak da tecrübe ettiğimiz acılar ve onlara sabretme yetimiz yolculuğun sonunda bizi başlangıç noktamıza yani özümüzdeki kemalata döndürebilir. Hepimiz sığınacak bir tekke bulamayabiliriz, hâl ehli bir gönül erine rastlayamayabiliriz, sabrı öğrenmek için kırk gün bir çilehaneye kapanamayabiliriz. Ama yaşamın satır aralarını okuyabiliriz. Tanrının her daim bizlerle olaylar aracılığı ile konuştuğunu fark edebiliriz. İçinde bulunduğumuz durumları zor, kötü, rahatsız edici olarak etiketlemeden önce durup bizim için ne anlam ifade edeceğini düşünebiliriz.

Hayatlar ve imtihanlar farklı, nihayetinde de herkes kendi hayatının kahramanı. Ancak kahramanı kahraman yapan da sabretme yeteneği. İster kişisel gelişim/dönüşüm diyelim ya da tekâmül diyelim ama gelin şu işe sabırdan başlayalım. Belki de bir kere sabrı öğrenirsek acı da neşe de önemini yitirecek, yaşam yolculuğu güvenli bir hâl alacak.

HERKESİN MEVSİMİ AYNI DEĞİL : BURADA, BENSİZ

İsmail ÇAKMAK

Kadim metinlerin birinde okumuştum, vakti muayyen değil: “Gönülden gelen ile elden gelen ne yazık ki çok farklıdır.” diyordu. İnsanın hırçınlığı da buradan gelmektedir. Bir müzik notasının bize en uygun perdelerde can bulmasını isteriz. Bu hayal, kendi içinde daha sulh bile yapmadan dünyanın vaveylasında buluruz küçük bedenimizi. Acı bir tablonun yekûnu omuzlarımızdadır bir anda. Bu var olma eğilimi damarlarımızda her daim akar, nihayetinde hakikatin bütün sembolleri ölümle cem eder. İhtiyarımızda bahtiyarlık hissinin acıya kulak kabartmasıyla, âlemin içinde bir zerre olduğumuz hatırlatılır ve birikmeye başlarız. Her şey nazarımızda küçülür. Mahrum kaldıklarımız ruhun doyum noktasında âdeta içimizdeki volkanın ateşini daha da körükler. Bu muhasebe nihayetinde her şeyin birlenmesiyle bir çıkış noktası bulur kendine. 2011 yılında gösterime giren “Burada Bensiz” filmi bu düşüncelerin kadraja girmiş hâlidir. Genç yönetmen Bahram Tavakoli’nin yönetmenliğini yaptığı film, kendi içinde metcezirler yaşayan bir ailenin trajik hikâyesidir. Ailede babanın olmadığı anlaşılın filmde fabrikada çalışan bir anne, işinden memnun olmayan depo görevlisi İhsan ve ayağı sakat olan Yelda’nın ait oldukları hayata kavuşma istekleri kameranın her hareketinde vardır. Her ne kadar kendi içlerinde sorunlar yaşasalar da herkesin hayatı birbirine bağlı ve herkes birbirine muhtaçtır. Anne, bir yandan fabrikada çalışırken bir yanda da kozmetik malzemeler satır. Dileği, evine yeni bir koltuk almaktır.

Aile içinde herkesin zihinsel mecrası farklı ilerlemektedir. İhsan, sürekli sinema dergileri okuyan, sinemaya giden, hikâyeler yazan ve yönetmenlik hayali olan bir adamdır. Yelda ise sakatlığından dolayı evden çok çıkmayan,

camdan süs eşyaları yaparak içindeki bohemliğe su serpmeye çalışan biridir. İhsan zaman zaman evden kaçma planları yapsa da arkasında bir enkaz kalacağını farkındadır. Yelda bir gün annesine, kalbinde biri olduğunu dile getirir. Bu kişi, İhsan'ın iş arkadaşı Rıza'dan başkası değildir. Rıza, İhsan'ın yazdığı hikâyeleri diğer iş arkadaşlarının aksine dinleyen ve yazdıklarına kıymet veren biridir. Her şey Rıza'nın, İhsan'ın evine yemeğe gitmesiyle başlar. Burada İhsan'ın annesinin hayali olan yeni koltuk da kadraja girer. Yelda'nın, burada Rıza'nın nişanlı olduğunu öğrenmesiyle her şey yerle yeksan olur. Ama Rıza'nın nişanlısının, annesinin tercihi olduğunu söylemesi ve ondan ayrılmak istediğini dile getirmesi O'nun yüreğini bir nebze rahatlatır. İhsan bu davranışıyla Yelda'ya kötülük ettiğini düşünerek annesini suçlar. Kafasındaki intihar düşüncesini annesine açar: “*Gazı açalım ve hepimizin dünyadaki dertleri bitsin*”. Yelda günlerce Rıza'dan telefon bekler, bu sürede yemeden içmeden kesilir. Rıza'nın da Yelda'ya karşı yüreği dolmuştur ve onun hassas biri olduğunu anlamıştır. Bu fasit dairede iyice daralan İhsan artık harekete geçer ve evini terk etmeye karar verir. Lakin bunu başaramaz.

Bütün aile her şeyden vazgeçip Yelda'nın mutluluğuna kenetlenir. Herkes âdeta hayallerinden vazgeçmiştir. Rıza bir gün çıkar gelir. Nişanlısından ayrıldığını söyleyerek Yelda ile evlenmek istediğini söyler. Bütün aile mutluluğunu Yelda'ya bağlamıştır. Bazen kendini dinlemek için sessizliklere kaçan İhsan, onca hayali bir kenara itmiş ve anne de mutludur artık. Son sahnede Rıza ve Yelda çocukları ile görünür. Burada kamera yavaş hareketlerle İhsan'a döner. Bakışları sevinç ile burukluk arasındadır İhsan'ın.

Sonuç

Abbas Kiyarüstemi bir televizyon söyleşisinde şunları söyler: “*Hayal kurmak insanın en önemli özelliklerindedir. Herkes eşit şekilde hayal kurmaz. Fakat herkes hayal kurarken sadece bir kişi bundan bahseder. Hayal, insana bahşedilmiş en güzel hediyedir. Duyularımızın farkındayız. Ama hayal kurmanın farkında değiliz. Ve hiçbir diktatör sistem hayal kurmamızı kontrol edemez. Sizi hapse atabilirler, siz kendinizi dışarıdaymış gibi düşünebilirsiniz. Bu sayede aşılma duvarların arkası aşılabılır.*” Tavakoli'nin filmi, Kiyarüstemi'nin fikirleri bağlamında bir zemine inşa edecek olursak, insan yüreğindekiyle-saklı bir şekilde- bu hayata veda edecek bir varlıktır. Bunu aşikâr etmek ise muhtemeldir ki çok az insana nasip olmuştur. Film bu çerçeveye alırsak şayet; hayat serüveninde insanlar aynı hanede yaşayabilse bile farklı fikrî mecralara maliktir. Bir hane içinde üç kişi arasında geçen bu hadiseler de bunlara tercüman niteliğindedir. Annenin koltuk hayali, İhsan'ın sinema dünyası ve Yelda'nın Rıza'ya olan aşkı da bir sarmalın uzantılarıdır. Filmin sonunda mutlu bir aile tablosu ise klasik İran filmlerinin biraz dışındadır. Ayrıca film, küçük yaşamların büyük hayallere çok da kapı aralamadığının gerçekliğinin bir daha altını çizmektedir. Son sahnede bunu İhsan'ın gözlerinden okumak mümkündür.

SOKAĞIN GÜLÜŞÜ

Ekin Umut ŞENER*

Yağmur yağarken dışarıyı izliyordum. Ne kadar da huzurlu görünüyordu akıp giden damlalar. Odamın camını açıp topraktan gelen o muhteşem toprak kokusunu ciğerlerime yolladım. Yağmuru ve toprak kokusunu severdim. Zaten sıcacıktı evimiz. Bir elime çayımı bir elime kitabımı alıp geçirdim camın kenarına. Yağmur dinene kadar da ayrılmazdım oradan.

O gün babam eve her zamankinden farklı geldi. Yüz ifadesi, konuşması, hareketleri farklıydı. Bu, işten gelmiş olmanın verdiği yorgunluk değildi. Annemle birlikte başka bir odaya geçtiler. Onun paniği annemi de germiştii sanırım. Tartıştıklarını duyuordum ama benim pek umursadığım söylenemezdi. Babamla annemin konuşmak için odaya çekilmesi, yemeği iyice geciktirmişti. Sofraya oturduğumuzda bir sessizlik hâkimdi. Babamın işlerinin günden güne kötüleştiğini duymuştum ama bu kadar kötü olacağını tahmin etmemiştim. İflas kelimesi bir an kafamda yankılandı. Ben, her zamanki umursamazlığımı takınmaya çalıştım. Hem bu tür durumlar için birikmiş paramız da vardı. En azından ben öyle sanıyordum.

Taşınmamız beklediğimden erken oldu. Hem de öyle erken ki daha bir hafta olmadan yeni bir evdeydik. Yanımızda çalışan abladan ayrılmak zorunda kalmak beni çok üzmüştü. Zor günler bizi bekliyordu ve ben çocuk aklımla mutluluğumun biteceğinden korkmuştum. Evet, küçük bir ev bekliyordum zaten ama bu biraz fazla küçük değil miydi? Odam, son heves kırıntılarımı silip süpüren yer oldu. Durumumuzun kötü olduğunun farkındaydım ama bu oda hiç benim alıştığım gibi değildi. Küçücükte ve eskiydi. Peki, benim eşyalarım nereye sığacaktı? Oyuncaklarım, çeşit çeşit kıyafetlerim, kitaplarım...

Şikayetlenmek için annemle babamın yanına gittiğimde konuştuklarını dikkatlice dinledim. Artık bende durumumuzu umursuyordum. Konuşmalardan anladığım kadarıyla babam benim güvendiğim parayı işi kurtarabileceğini düşünerek son kuruşuna kadar harcamıştı. Bana duyurmamaya çalıştıkları konuşmaları, annemin babama çok bencil olduğunu söyleyip henüz eşyaları olmayan odayı terk etmesi ile sonlanmıştı.

Yeni hayatımıza alışmak, hiç de kolay olmadı. Babamla annemin buldukları işler kalıcı olmuyor, sürekli yenisini bulmaları gerekiyordu. Yeni okuluma alışmaya çalışıyordum. Bir gün kendimi okuldan eve attığımda annemle babamın yine kavga ettiklerini gördüm. Bıkmıştım artık tüm bu kavgalardan, mutsuz olmalarından... İşler zorlaştıkça bizim yakınlaşmamız gerekmez miydi? Benim okuduğum kitaplarda hep öyle olurdu. Kandırıldım mı ben?

Ağlayarak sokağa çıktım. Daha önce yürümediğim yolları adımlamaya başladım. Kafamdakiler, uzaktan gelen bağlama sesiyle bir anda dağıldı. O tarafa doğru yürümeye başladım. Yaklaştıkça türkünün sözlerine karışmış çocuk kahkahaları duydum. Sanırım yakınlarda bir yerde park da vardı. Seslerin geldiği yere varınca durdum. Türkü söyleyen adama baktım. Yaşlı sayılırdı. Elinde bağlaması, yanında oyun oynamak yerine ders çalışan bir çocuk, çevresinde insanlar... Çocuğun gözleri, türküdeki hüzne rağmen parlıyordu. İnsanlar, önlerinde duran bağlama kılıfına para atıp geçiyorlardı. Eskiden olsa ben de para verirdim ama şu an yapabileceğim tek şey, dünyanın kötülüklerine gülümseyerek karşılık veren parktaki çocuklara katılmaktı.

Zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştım. Koşar adımlarla eve gittim. Eve girdiğimde annemin yaşlı gözleri beni karşılamıştı. Sinirliydi. Endişenin vermiş olduğu bir sinirdi bu. O akşam sürekli yeni kurallar sıralamışlardı bana. Suçumu bildiğimden susmuştum.

Koyulan kurallar nedeniyle bazı şeyleri değiştirmiştim. Mesela, okul çıkışı hemen eve gitmek zorunda olduğum için yolumu bağlama çalan adamın olduğu sokaktan geçirmeye özen gösteriyordum. Sabahları orada olmuyordu ama akşamları eve giderken onun türkülerini ve sokağa yayılan çocuk kahkahalarını duymayı seviyordum. Ben de çocuktum, ben niye gülmüyordum ki? Ben de gülerim hem de çok güzel gülerim. Bunları aklımdan geçirirken türkü söyleyen adam bağlamasını yere bıraktı ve beni yanına çağırdı. Neredeyse her akşam birbirimizi gördüğümüz için meraklanmış olmalıydı. Oturdum adamla yanındaki çocuğun arasına. Olabildiğince aceleci davrandım. Yarın annemlerden izin alabilirsem daha uzun konuşurdum adamla. Yanlarından ayrılmayan kedinin tüylerini okşardım. Parka gider ve diğer çocuklara gösterirdim ne kadar güzel güldüğümü.

Ertesi gün okul çıkışını dört gözle bekledim. Annemlerden izni kapmıştım. Çok geç olmadan evde olmamı söylemişlerdi. Bütün şartlarını kabul ettim. Çıkış zili çalınca fırladım okuldan. Ne kadar çabuk gidersem o kadar fazla vaktim olurdu. Bağlamanın sesini duymaya başlayınca farklı duygular hissediyordum. Bu sesin peşinden gitmek adam ve çocuğa olan merakımı da artırıyordu.

Adam beni görünce çalmayı bıraktı. Yanındaki çocuk elindeki simidi kediyle paylaşıyordu. Yanlarına oturdum. Adam neden her gün buradan geçtiğimi, yaşımı, adım sordu. Cevapladım. Söyledikleri türkülerini çok beğendiğimi söyledim. Adamla konuşurken dikkatliydim çünkü yabancıydı bana. Sonra ben sordum. Bu soğuk havada neden her gün sokaktasınız, dedim. Tahmin ettiğim gibi çok kötümüş maddi durumları. Dede ile torun türkü söyleyerek kazandıkları para ile evin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlarmış. Sonra çocuğa anne babasını sordum. Keşke sormasaymışım. Acı gülümsemesine ağlamaya hazır gözleri eşlik etti. Kaza sonucu ölmüşler. Bacaklarımıza sürtünen kediyle çocuğun yüzündeki acı biraz dağıldı ve kitabını tekrar eline aldı. Beraber karşıdaki parka gidelim, dedim. Elindeki kitabı alıp kaldırım taşının üstüne bıraktım.

Biz parkta oynarken bağlamanın sesi sokaktaki sesleri bastırıyordu. O gün ben de o çocuk da herkese ne kadar güzel güldüğümüzü göstermiştik. Annemle babama söz verdiğim gibi geç olmadan eve gittim. Sofradaki tek çeşit yemeğe laf etmedim. Sorunlarımız çözülmüş sayılmazdı ama olsun. Annem ve babam yanımdaydı.

Akşam yağmur yağmaya başlamıştı. Hiç sevinmedim yağmurun yağmasına çünkü üşüyordum. Bu sefer toprak kokusundan önce soğuk hissettiriyordu varlığını. Ben sokaktaki adamı ve çocuğu düşünüyordum. Simit verdikçe sokulan kedi, şimdi hangi çatının altına saklanmıştı acaba?

ESKİ EV

Afra Buğlem ASLAN*

Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman iken, deve tellal iken, saksığan berber iken... Ben anamın beşiğini tıngır mıngır salları iken... İp koptu, beşik devrildi. Anam kaptı maşayı, babam kaptı meşeyi, döndürdüler dört köşeyi. Dar attım kendimi dışarı... Neyse uzatmayalım, masala başlayalım.

Şehirden uzakta, yağmur yağdığında çatısı akan, güneş çıktığında tahtaları çam kokan, eski bir ev varmış. Bu evde güzel mi güzel üç çocuk ile anne ve babaları yaşarmış. Üstelik çocuklardan Murat ile Beril ikizmiş. Ablalarının adı ise Betül'müş. Betül; anne ve babası evde olmadığında kardeşlerine bakar, evi temizler, sobayı yakarmış. Bu yüzden annesi ona "küçük anne" dermiş. Ama Betül, evleri eski olduğu için çok mutsuzmuş. Anne ve babası üzülmessin diye de hiç kimseye bir şey söylemezmiş. Güzel ve yeni bir evde oturmanın hayalini kurarak yaşarmış.

Havalar soğumaya başlamış. Evin ısınması için odun toplanması gerekiyormuş. İkizler uyurken anne ve babası evi Betül'e emanet edip ormana odun toplamaya gitmişler. Betül, kardeşlerine güzel bir kahvaltı hazırlamış. Kardeşlerini uyandırmak için onlara seslenmiş:

"Murat, Beril! Kahvaltı hazır, sizi bekliyorum." demiş.

Önce Murat, ardından Beril uyanmış. Ellerini yüzlerini yıkamışlar, uykulu hâlde bir sağa, bir sola sallanarak yer sofrasına oturmuşlar. Beril:

"Abla, annemle babam nerde?"

"Ormana odun kesmeye gittiler kardeşim. Havalar çok soğudu, yakacağa ihtiyacımız var." Murat:

"Keşke biz de gitseydik. Küçük baltamla ben de odun toplar, anneme ve babama yardım ederdim." demiş.

Küçük anne Betül, sobada ısıttığı sıcak ekmekleri birazcık da eli yanarak kardeşlerinin önüne koymuş. Sobanın sıcaklığında kahvaltılarını bir güzel yapmışlar. Kahvaltıdan sonra Murat ve Beril yataklarını düzeltmişler, elbiselerini giymişler, pijamalarını katlamışlar. O sırada "küçük anne" sofrayı toplamış, bulaşıkları yıkamış, evi tertemiz yapmış. Herkesin işi bitince Murat ile Beril:

"Abla biz çok sıkıldık." demişler.

"Ormanda gezintiye çıkmak ister misiniz?" diye sormuş Betül.

“Yaşasınnnnn!” diye bağırmış ikizler.

“Hadi, hemen hazırlanın. Hava soğuk, kalın giyinin.”

Atkılarını, şapkalarını takıp sıkıca giyindikten sonra dışarı çıkmışlar. Ev o kadar eskimiş ki kapının gıcirtısı her defasında Murat’ın sinirlerini bozuyor, eve öfke ile bakıyormuş. Her zamanki gibi ikizlerden biri sağ, diğeri sol elini tutmuş Betül’ün. Taşlı bir yoldan ormana doğru ilerlemişler. Sonbahar güneşinin eşsiz parlaklığı altında mis kokulu çiçeklerin arasından yürüyerek ilerlemişler. Betül, bildiği kış çiçeklerinin isimlerini söylüyormuş, bilmedikleri çiçekleri ise kokluyormuş:

“İşte bu, aynı senin gibi kokuyor Beril. Bak Murat, bu kasımpatı senin kazağının renginden.”

Güle oynaya ilerlemişler ilerlemesine ama o kadar uzağa gitmişler ki yolu kaybetmişler. Nasıl döneceklerini bilememişler. Hava kararmak üzere olduğu için iyice korkmaya başlamışlar. Kuşların ve böceklerin sesini çok farklı duymaya başlamışlar. Betül:

“Anne ve babamız eve geldiklerinde bizi göremezlerse çok korkarlar. Evin yolunu bulmamız lazım!” demiş.

Telaşla bir sağa, bir sola dönüp durmuşlar. Ormandaki hayvanların sesi arttıkça korkuları da artmış. Beril ağlıyor, Murat ise bir şeyler arıyormuşçasına etrafını izliyormuş. Artık kendi ayak seslerinden bile ürkmeye, anne ve babalarının anlattıkları ormanın sihirli ve büyülü yaratıklarının yaklaştıklarını düşünmeye başlamışlar. Düşündükçe Beril daha çok ağlıyormuş. Betül ise ormandaki tehlikeli yaratıklar Beril’in sesini duyarsa kendilerini daha çabuk bulurlar diye onun ağzını kapatıyormuş.

Hâlâ bir şeyler ararcasına etrafı izleyen Murat:

“Bulduuuuum!” diye bağırmış. Beril korkudan Murat’ın ne dediğini anlamadığından daha sesli ağlamaya başlamış. Betül Murat’ın hâlâ oyun oynadığını düşünerek sinirlenmiş:

“Yeter Murat, bu bir oyun değil! Kaybolduk! Sen hâlâ oyun derdindesin. Eski ama güvende olduğumuz evimize dönemezsek ne olur, biliyor musun?”

Ablasını ilk kez bu kadar korkmuş ve kızgın gören Murat:

“Şey... Abla, benim kazağıma benzettiğin kasımpatı çiçeğini gördüm. Belki yolumuzu bulmamıza yardım eder.”

Beril gözyaşlarını silerek:

“İşte bak abla, bu da benim gibi kokan çiçek!” demiş mutlulukla.

Betül kardeşlerine sarılmış. Onlara bağırdığı için çok üzülmüş.

“Hadi, koşun! demiş ve geldikleri çiçek kokulu yoldan evlerine doğru ilerlemişler.

“İşte bizim evimiz! Eski ama huzur dolu yuvamız!”

Koşarak evlerine girmişler. Her kapı açılışında kulağını kapatan Murat’a kapının çıkarttığı ses öylesine güzel gelmiş ki kapıyı tekrar tekrar açıp kapatmış. Betül ve Beril, Murat’ın hareketlerini gülerek izlerken anne ve babaları sırtlarında odun çuvaları ile gelmişler. Şaşkınlıkla Murat’ı izliyor, Betül ve Beril’in gülüşmelerine anlam vermeye çalışıyorlarmış. Üç kardeş başlarından geçenleri anne ve babalarına anlatmışlar. Böyle bir şey yaptıkları için özür dilemişler. Eski evlerinde mutlu ve huzurlu yaşayacaklarına söz vermişler.

Gökten üç elma düştü. Biri bana, biri dinleyenlere, biri de bütün iyi insanlara olsun.

